

Οδηγός χρηματοδότησης για τις ελληνικές επιχειρήσεις στον χώρο της άμυνας

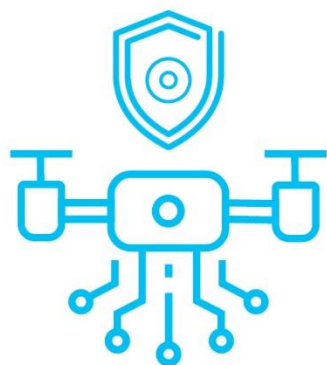
ΕΘΝΙΚΑ - ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ - ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ &
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

ΟΔΗΓΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΕΘΝΙΚΑ - ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ - ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ &
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Ο «Οδηγός Χρηματοδότησης για τις ελληνικές επιχειρήσεις στον χώρο της άμυνας – Εθνικά, Ευρωπαϊκά, Διεθνή προγράμματα» εντάσσεται στις δράσεις του Τμήματος Αμυντικής Καινοτομίας του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης & Ηλεκτρονικού Περιεχομένου.

Ιούλιος 2026

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

ΕΚΤ (2026), «Οδηγός Χρηματοδότησης για τις ελληνικές επιχειρήσεις στον χώρο της άμυνας – Εθνικά, Ευρωπαϊκά, Διεθνή Προγράμματα», Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Ηλεκτρονικού Περιεχομένου

Η έκδοση διατίθεται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση <https://metrics.ekt.gr>.

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ | ΕΚΤ

Copyright © 2026 Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου:
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο, τηλ.: 210 2204900, e-mail: ekt@ekt.gr, www.ekt.gr

Το έργο αυτό διατίθεται με άδεια Creative Commons
Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές
Προκειμένου να δείτε αντίγραφο της άδειας επισκεφθείτε:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χαιρετισμοί	6
Εισαγωγή	9
Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (European Defence Fund)	11
Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (European Defence Fund) - EU Defence Innovation Scheme (EUDIS)	16
European Defence Industry Programme (EDIP)	22
Security Action for Europe (SAFE)	28
Χρηματοδοτικές και συμβουλευτικές παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (European Investment Bank - EIB)	31
Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας & Τεχνολογίας (EIT) – 28DIGITAL & Εθνικός Επιταχυντής Τεχνολογιών Διπλής Χρήσης	37
Χρηματοδοτικά Προγράμματα του Ελληνικού Κέντρου Αμυντικής Καινοτομίας (ΕΛΚΑΚ)	39
Παροχή φοροαπαλλαγών σε επιχειρήσεις που υλοποιούν έργα επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας	45
Αναπτυξιακός Νόμος 2026: Καθεστώς ενίσχυσης για την Αμυντική Βιομηχανία	49
Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic (DIANA)	53
NATO Innovation Fund (NIF)	58

Χαιρετισμοί

Η έκδοση του παρόντος Οδηγού για τις χρηματοδοτήσεις στον τομέα της άμυνας αποτελεί ένα ουσιαστικό βήμα για την ενίσχυση της ικανότητας της χώρας να αξιοποιεί στο έπακρο τις διαθέσιμες ευκαιρίες.

Σε μια περίοδο κατά την οποία ο ψηφιακός μετασχηματισμός, η τεχνολογική αναβάθμιση και η άμυνα αποτελούν κεντρικές πολιτικές προτεραιότητες, η ύπαρξη ενός ολοκληρωμένου, σαφούς και χρηστικού Οδηγού είναι κρίσιμη για τις ελληνικές επιχειρήσεις και τους ερευνητικούς φορείς. Ο Οδηγός αυτός επιτρέπει στους ενδιαφερόμενους να κατανοήσουν με δομημένο τρόπο το πλέγμα των εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών πρωτοβουλιών και να σχεδιάσουν στρατηγικά τη συμμετοχή τους.

Η αξία της έκδοσης αναδεικνύεται ιδιαίτερα αν αναλογιστούμε την παραδοσιακά ισχυρή παρουσία των ελληνικών επιχειρήσεων σε ευρωπαϊκά προγράμματα έρευνας, καινοτομίας και βιομηχανικής ανάπτυξης. Για να διατηρηθεί και να ενισχυθεί αυτή η θετική δυναμική, απαιτούνται εργαλεία που μειώνουν την πολυπλοκότητα, επεξηγούν τους κανόνες και αποσαφηνίζουν τις δυνατότητες χρηματοδότησης.

Ο Οδηγός προσφέρει μια συγκεντρωτική και συστηματική απεικόνιση των ευκαιριών, αποτελώντας πολύτιμο εργαλείο για στελέχη επιχειρήσεων, start-ups, ΜμΕ και ερευνητικούς οργανισμούς. Με τον τρόπο αυτό συμβάλλει στη δικτύωση και τη δημιουργία ισχυρών κοινοπραξιών.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο ρόλος του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ) είναι καθοριστικός. Με την παραγωγή του Οδηγού και τη σταδιακή ανάπτυξη εξειδικευμένων υπηρεσιών για την αμυντική καινοτομία, το ΕΚΤ συμβάλλει έμπρακτα στη διατήρηση και ενίσχυση της συμμετοχής των ελληνικών επιχειρήσεων στις ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις, καθώς και στην αποτελεσματικότερη αξιοποίηση της αυξανόμενης χρηματοδότησης για την άμυνα.

Η παρούσα έκδοση αποτελεί πολύτιμο εργαλείο στα χέρια όσων επιδιώκουν να συνδέσουν την άμυνα, τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την καινοτομία με μια συνεκτική, μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή στρατηγική για τη χώρα μας.

Χρήστος Δερμεντζόπουλος

Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ), ως εθνική υποδομή για την έρευνα, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα, έχει στο επίκεντρο της αποστολής του την παροχή υψηλού επιπέδου, αξιόπιστης και στοχευμένης πληροφόρησης.

Η έκδοση του παρόντος Οδηγού για τις χρηματοδοτήσεις στον τομέα της άμυνας εντάσσεται ακριβώς σε αυτή τη στρατηγική κατεύθυνση: τη μετατροπή της σύνθετης πληροφορίας σε ένα πρακτικό, κατανοητό και άμεσα αξιοποιήσιμο εργαλείο για τις ελληνικές επιχειρήσεις και τους ερευνητικούς οργανισμούς.

Ο Οδηγός αυτός συγκεντρώνει, ταξινομεί και παρουσιάζει συστηματικά τις κύριες ευκαιρίες χρηματοδότησης από εθνικά, ευρωπαϊκά και ΝΑΤΟϊκά προγράμματα, τις διαδικασίες συμμετοχής και τα κρίσιμα σημεία που πρέπει να γνωρίζουν οι ενδιαφερόμενοι, μειώνοντας σημαντικά το κόστος αναζήτησης πληροφορίας και τον βαθμό αβεβαιότητας.

Η χρησιμότητά του έγκειται στο ότι λειτουργεί τόσο ως σημείο εκκίνησης, όσο και ως καθημερινό εργαλείο αναφοράς για στελέχη επιχειρήσεων, ερευνητές και υπεύθυνους στρατηγικού σχεδιασμού, διευκολύνοντας τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων.

Η ποιότητα του Οδηγού βασίζεται στην πολυετή εμπειρία και τεχνογνωσία του ΕΚΤ στη χαρτογράφηση χρηματοδοτικών προγραμμάτων και στην υποστήριξη της συμμετοχής ελληνικών φορέων σε διεθνείς δράσεις. Η δομή, η σαφήνεια και οι επεξηγήσεις που περιλαμβάνονται έχουν διαμορφωθεί με γνώμονα τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς και της ερευνητικής κοινότητας, διασφαλίζοντας ότι το υλικό είναι όχι μόνο έγκυρο, αλλά και πρακτικά εφαρμόσιμο.

Η πρωτοβουλία αυτή συνδέεται με τη δημιουργία του νέου Τμήματος Αμυντικής Καινοτομίας στο ΕΚΤ, το οποίο θα αποτελέσει το σταθερό σημείο αναφοράς για την υποστήριξη των ελληνικών επιχειρήσεων στον συγκεκριμένο τομέα. Ο Οδηγός είναι το πρώτο βήμα αυτής της προσπάθειας και σηματοδοτεί τη δέσμευσή μας να παρέχουμε συνεκτική και υψηλής ποιότητας υποστήριξη στην ελληνική αμυντική καινοτομία, ενισχύοντας την εξωστρέφεια του οικοσυστήματος καινοτομίας της χώρας.

Δρ Κυριάκος Τολιάς

Διευθυντής Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου

Με ιδιαίτερη χαρά χαιρετίζω την έκδοση του «Οδηγού Χρηματοδότησης για τις ελληνικές επιχειρήσεις στον χώρο της άμυνας», μια πρωτοβουλία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης & Ηλεκτρονικού Περιεχομένου, που έρχεται να καλύψει ένα κρίσιμο κενό πληροφόρησης για το σύστημα αμυντικής καινοτομίας της χώρας. Σε μια εποχή που η άμυνα, η τεχνολογία και η καινοτομία συγκλίνουν στρατηγικά, η δυνατότητα των ελληνικών επιχειρήσεων, και ιδιαίτερα των ΜμΕ και των νεοφυών, να πλοηγηθούν με σαφήνεια στο πολύπλοκο τοπίο των εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών χρηματοδοτικών εργαλείων αποτελεί θεμέλιο για την ανταγωνιστικότητά τους. Ο οδηγός αυτός δεν είναι απλώς μια συλλογή πληροφοριών. Αποτελεί ένα πρακτικό, δομημένο και άμεσα αξιοποιήσιμο εργαλείο που μειώνει την αβεβαιότητα, εξοικονομεί πολύτιμους πόρους και επιταχύνει τη διαδικασία πρόσβασης σε ευκαιρίες χρηματοδότησης.

Στο Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας (ΕΛΚΑΚ), η αποστολή μας είναι ακριβώς να γεφυρώσουμε τις επιχειρησιακές ανάγκες των Ενόπλων Δυνάμεων με το δυναμικό του εθνικού συστήματος καινοτομίας. Μέσα από προγράμματα Ε&Α, δράσεις ωρίμανσης τεχνολογιών, υποστήριξη στην εμπορική αξιοποίηση και τη διασύνδεση με ευρωπαϊκές και διεθνείς πρωτοβουλίες, τα στελέχη του ΕΛΚΑΚ εργάζονται καθημερινά για να δημιουργήσουμε τις συνθήκες ώστε οι καινοτόμες ελληνικές ιδέες να μετατρέπονται σε επιχειρησιακές λύσεις με πραγματικό αντίκτυπο.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο παρών οδηγός αποτελεί πολύτιμο σύμμαχο: συγκεντρώνει, ταξινομεί και ερμηνεύει με σαφήνεια το πλέγμα των διαθέσιμων χρηματοδοτικών μηχανισμών, επιτρέποντας σε επιχειρήσεις, ερευνητές και στελέχη να σχεδιάσουν στρατηγικά τη συμμετοχή τους στα αντίστοιχα σχήματα.

Εύχομαι ο οδηγός αυτός να αποτελέσει σημείο αναφοράς για όλους όσους επιδιώκουν να συνδέσουν την άμυνα με την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της ελληνικής αμυντικής βιομηχανικής βάσης και στην ανάδειξη της χώρας ως αξιόπιστου εταίρου στο ευρωπαϊκό και διεθνές σύστημα ασφάλειας.

Παντελής Τζωρτζάκης

Διευθύνων Σύμβουλος Ελληνικού Κέντρου Αμυντικής Καινοτομίας (ΕΛΚΑΚ)

Εισαγωγή

Η χρηματοδότηση της άμυνας αναδεικνύεται σε κεντρική ευρωπαϊκή προτεραιότητα. Αυτό οφείλεται σε μία σειρά από λόγους. Ενδεικτικά, συνδέεται με τις σύγχρονες γεωπολιτικές συνθήκες στο εγγύς εξωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) (π.χ. τον πόλεμο στην Ουκρανία), με το ισχυρό βιομηχανικό και τεχνολογικό δυναμικό του αμυντικού κλάδου και τις δυνητικές του διαχύσεις προς (και από) άλλους παραγωγικούς τομείς, καθώς και με την (επιδιωκόμενη) εμβάθυνση της ευρωπαϊκής ενοποίησης.

Στο πλαίσιο του θεσμικού του ρόλου ως εθνική υποδομή παροχής τεκμηριωμένης γνώσης για την έρευνα, την τεχνολογία και την καινοτομία, το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ) προχώρησε στη σύνταξη του παρόντος ενημερωτικού οδηγού. Στόχος η αποτύπωση με συστηματικό τρόπο του πλέγματος των ευρωπαϊκών, εθνικών και διεθνών δράσεων και μηχανισμών που έχουν αναπτυχθεί για τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης της άμυνας. Αν και έγινε προσπάθεια να είναι πλήρης, ο οδηγός δεν θα μπορούσε να είναι εξαντλητικός. Διαρκώς δημιουργούνται ή επαναπροσδιορίζονται εργαλεία και κατευθύνονται αδιάθετοι πόροι προς την κατεύθυνση της άμυνας – αντιπροσωπευτικό του επείγοντος του χαρακτήρα.

Ενδεικτικά, με την υιοθέτηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2025/2653 ('Mini-Omnibus') τον Δεκέμβριο του 2025, ο τομέας της Άμυνας εντάχθηκε και επισήμως ως ο τέταρτος στρατηγικός πυλώνας της πλατφόρμας STEP (Strategic Technologies for Europe Platform). Η εξέλιξη αυτή επιτρέπει πλέον στα κράτη-μέλη να ανακατευθύνουν πόρους από τα Ταμεία Συνοχής και το Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας προς την ενίσχυση της αμυντικής βιομηχανικής βάσης. Έργα που λαμβάνουν τη 'Σφραγίδα Κυριαρχίας' (Sovereignty Seal) αποκτούν προνομιακή πρόσβαση σε χρηματοδοτικά εργαλεία και ταχύτερες διαδικασίες αδειοδότησης. Συγκεκριμένα, μπορούν να χρηματοδοτηθούν απευθείας από τα Ταμεία Συνοχής (ΕΣΠΑ) ή το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) από το οικείο κράτος-μέλος, παρακάμπτοντας τους πολύπλοκους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων και επιτυγχάνοντας ποσοστά συγχρηματοδότησης που δύνανται να αγγίξουν το 100%.

Επίσης, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας (European Competitiveness Fund, ECF), το κεντρικό χρηματοδοτικό εργαλείο της ΕΕ του επόμενου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου (2028-2034) που στοχεύει στην ενίσχυση της βιομηχανικής πολιτικής, την επένδυση σε στρατηγικές τεχνολογίες και την επιτάχυνση της καινοτομίας, θα χρηματοδοτήσει τις αμυντικές δραστηριότητες με ~130 δισ. ευρώ. Αντίστοιχα, το πρόγραμμα Horizon Europe (Πυλώνας III), μέσω του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας (EIC Accelerator), χρηματοδοτεί σχετικές δράσεις. Αν και αποτελούσε ιστορικά ένα ταμείο για ερευνητικές και τεχνολογικές δραστηριότητες αμιγώς ειρηνικού σκοπού (civilian), ωστόσο, αναγνωρίζοντας τις ανάγκες του οικοσυστήματος, η ΕΕ προχώρησε πρόσφατα σε εξαίρεση, επιτρέποντας στο EIC να χρηματοδοτεί ρητά τεχνολογίες διττής χρήσης (dual-use). Το EIC Accelerator παρέχει «συνδυασμένη χρηματοδότηση» (blended finance) προς καινοτόμες ΜμΕ. Αυτό σημαίνει επιχορηγήσεις

(grants) έως 2,5 εκατ. ευρώ (για ανάπτυξη έως το TRL 8) και παράλληλες επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου (equity) που μπορούν να φτάσουν τα 15 εκατ. ευρώ μέσω του EIC Fund. Ο συνδυασμός αυτός επιτρέπει σε επιχειρήσεις υψηλής επιστημονικής πολυπλοκότητας (deep tech) να αναπτύξουν τεχνολογίες με διττή εφαρμογή, χωρίς να εξαρτώνται αποκλειστικά από παραδοσιακά χρηματοδοτικά σχήματα.

Τέλος, μέσα από τον Μηχανισμό “Συνδέοντας την Ευρώπη” (Connecting Europe Facility - CEF) που αποτελεί το κεντρικό εργαλείο της ΕΕ για την ανάπτυξη των διευρωπαϊκών δικτύων, πλέον στο πλαίσιο της νέας αρχιτεκτονικής ασφάλειας (Readiness 2030) προβλέπονται σημαντικοί πόροι για τη Στρατιωτική Κινητικότητα (Military Mobility). Αντλώντας από μια δεξαμενή περίπου 18 δισ. ευρώ, το CEF επιχορηγεί έργα υποδομών διττής χρήσης. Χρηματοδοτεί την αναβάθμιση πολιτικών υποδομών (σιδηρόδρομοι, γέφυρες, αυτοκινητόδρομοι, λιμένες) ώστε τα τεχνικά τους χαρακτηριστικά να μπορούν να ανταπεξέλθουν στο εξαιρετικά μεγάλο βάρος και τις διαστάσεις του βαρέως στρατιωτικού εξοπλισμού. Με αυτόν τον τρόπο, επιδιώκεται η διασφάλιση της απρόσκοπτης μετακίνησης στρατευμάτων στην ευρωπαϊκή ήπειρο σε περιόδους κρίσης, ενώ στην καθημερινότητα οι υποδομές αυτές να εξυπηρετούν το εμπορικό κοινό. Το πρόγραμμα αποτελεί κατάλληλο εργαλείο για μεγάλους κατασκευαστικούς ομίλους αφού παρέχει χρηματοδοτήσεις έως και 50%.

Με τον παρόντα οδηγό, λοιπόν, επιδιώκεται η ενίσχυση της κατανόησης του υφιστάμενου πλαισίου και η υποστήριξη της ικανότητας των ενδιαφερόμενων ελληνικών φορέων για αποτελεσματική πρόσβαση στις διαθέσιμες δυνατότητες χρηματοδότησης, προκειμένου να αξιοποιούνται πληρέστερα τα σχετικά εργαλεία και προγράμματα. Αυτό θα ενισχύσει περαιτέρω την ήδη υψηλή επίδοση της χώρας μας στην προσέλκυση ευρωπαϊκών πόρων που αφορούν την αμυντική έρευνα και τεχνολογία (βλ. τα πρόσφατα στοιχεία για τη διαχρονική συμμετοχή της χώρας στο EDF, 2021-2024), καθώς επίσης και σε άλλες θεματικές περιοχές.

Η δομή του οδηγού έχει ως εξής: Κάθε δράση ή πρωτοβουλία παρουσιάζεται σε αυτοτελή, διακριτή ενότητα, η οποία ακολουθεί ενιαία και προκαθορισμένη διάρθρωση. Η επιλογή αυτή αποσκοπεί αφενός στην ανάδειξη των επιμέρους πληροφοριών και αφετέρου στη διευκόλυνση του αναγνώστη κατά την αξιοποίηση του οδηγού μέσα από την παροχή συγκροτημένης πληροφόρησης. Ο οδηγός ξεκινά με τις ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες και δράσεις, μετά παρουσιάζονται οι ελληνικές πρωτοβουλίες και, τέλος, τα διεθνή και νατοϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία.

Ευχαριστίες πρέπει να αποδοθούν στον Αντισμήναρχο (ΕΑ) Αλέξανδρο Πανταζή (PhD, MSCs, ChEng, PM2 ADV, Innovation and R&D expert), στην κα Βαρβάρα Βασιλάκη, Υπεύθυνη Προγράμματος / Site Lead του ελληνικού επιταχυντή του DIANA, ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος» καθώς και στα στελέχη του Γραφείου Αθηνών της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για τις προτάσεις βελτίωσης του οδηγού.

Δρ Νίκος Καραμπέκιος

Προϊστάμενος Τμήματος Αμυντικής Καινοτομίας ΕΚΤ, ΕΛΕ Α'

Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (European Defence Fund)

Τι είναι το εργαλείο;

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (European Defence Fund, EDF) είναι το βασικό εργαλείο της ΕΕ που χρηματοδοτεί συνεργατικά έργα έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας, με στόχο πιο ισχυρές, σύγχρονες και κοινές ικανότητες για τα κράτη-μέλη. Για τις επιχειρήσεις, σημαίνει πρόσβαση σε μεγάλα, διακρατικά έργα με σαφή προσανατολισμό σε πραγματικές επιχειρησιακές ανάγκες και προοπτική μελλοντικών παραγγελιών.

Το EDF διαθέτει προϋπολογισμό 7,9 δισ. ευρώ για την περίοδο 2021-2027, εκ των οποίων περίπου 2,7 δισ. ευρώ αφορούν συνεργατική αμυντική έρευνα και 5,3 δισ. ευρώ έργα ανάπτυξης δυνατοτήτων που θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά με τις εθνικές επενδύσεις. Στόχος του είναι να δημιουργήσει καινοτόμες, ανταγωνιστικές και διαλειτουργικές λύσεις για τις ανάγκες ασφάλειας της ΕΕ, ενισχύοντας παράλληλα την Ευρωπαϊκή Αμυντική Τεχνολογική και Βιομηχανική Βάση (European Defence Technology Industrial Base, EDTIB).

Το πρόγραμμα υλοποιείται απευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG DEFIS) μέσω ετήσιων θεματικών Προγραμμάτων Εργασίας (Work Programmes) και σε στενή συνεργασία με τα κράτη-μέλη μέσω της EDF Programme Committee. Ευθυγραμμίζει τους τεχνικούς στόχους με τις κοινές ευρωπαϊκές προτεραιότητες, όπως το Capability Development Plan (CDP) και τις αποστολές Common Security and Defence Policy (CSDP), μειώνοντας τον κατακερματισμό, ενισχύοντας τα κοινά πρότυπα και διευκολύνοντας την εμπορική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων.

Εξελίξεις 2025-2026: Το Πρόγραμμα Εργασίας του 2026, που υιοθετήθηκε τον Δεκέμβριο του 2025, εισάγει κρίσιμες βελτιώσεις για τη διευκόλυνση των ΜμΕ. Συγκεκριμένα:

- **Μηχανισμός FSTP** (Cascade Funding): Ενεργοποιείται η δυνατότητα "Χρηματοδοτικής Υποστήριξης σε Τρίτους" για το σύνολο των έργων. Αυτό επιτρέπει σε μεγάλες κοινοπραξίες (Prime Contractors) να προκηρύσσουν εσωτερικούς διαγωνισμούς μικρότερης κλίμακας για εξειδικευμένες τεχνολογικές λύσεις, προσφέροντας π.χ. στις ελληνικές ΜμΕ μια ευέλικτη οδό εισόδου στην εφοδιαστική αλυσίδα. Αντίθετα με την "παραδοσιακή" απαίτηση συγκρότησης διακρατικής κοινοπραξίας (τουλάχιστον τρεις οντότητες από τρία διαφορετικά κράτη-μέλη), μέσω του μηχανισμού FSTP (Financial Support to Third Parties ή Cascade Funding), οι μεγάλες πολυεθνικές κοινοπραξίες αναλαμβάνουν τη

διαχείριση της κύριας χρηματοδότησης και στη συνέχεια προκηρύσσουν εσωτερικούς, εξαιρετικά απλοποιημένους διαγωνισμούς, επιχορηγώντας έως και 60.000 ευρώ ανά τρίτο φορέα (solution provider).

- **Απλούστευση Διασπαστικών Τεχνολογιών:** Για τις κατηγορίες "Disruptive Technologies", οι αιτήσεις έχουν απλοποιηθεί σημαντικά σε έκταση και απαιτήσεις, μειώνοντας το κόστος προετοιμασίας της πρότασης χρηματοδότησης.

Τι Χρηματοδοτεί/Υποστηρίζει

Η χρηματοδότηση καλύπτει σχεδόν όλο τον κύκλο ζωής ενός αμυντικού προϊόντος ή τεχνολογίας: Από τη βασική έρευνα και την απόδειξη εφικτότητας (proof of concept), έως τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη πρωτότυπου, τις δοκιμές, τη πιστοποίηση, την αύξηση αποδοτικότητας και τη προετοιμασία για την αγορά. Οι δράσεις αφορούν όλους τους κλάδους (ξηρά, θάλασσα, αέρας, διάστημα), αλλά και τομείς όπως κυβερνοασφάλεια, ενέργεια, ψηφιακός μετασχηματισμός καθώς και διασπαστικές τεχνολογίες.

Για τις επιχειρήσεις αυτό σημαίνει ότι μπορούν να ενταχθούν σε έργα που προχωρούν πέρα από το επίπεδο της μελέτης και επιδιώκουν να φτάσουν μέχρι συγκεκριμένα, δοκιμασμένα προϊόντα που θα ενταχθούν στην επιχειρησιακή "κανονικότητα".

Δικαιούχοι

Τυπικοί δικαιούχοι είναι κοινοπραξίες με τουλάχιστον τρεις ανεξάρτητες νομικές οντότητες από τρία διαφορετικά κράτη-μέλη ή συνδεδεμένες χώρες που ικανοποιούν σαφείς κανόνες για έλεγχο, ιδιοκτησία και μη εξάρτηση από τρίτες χώρες. Μπορούν να συμμετέχουν εταιρείες κάθε μεγέθους, Ερευνητικά Κέντρα, Πανεπιστήμια, τελικοί χρήστες (Ένοπλες Δυνάμεις) και τεχνολογικοί οργανισμοί, δημιουργώντας οικοσυστήματα συνεργασίας γύρω από συγκεκριμένες ικανότητες.

Για τις ΜμΕ, το EDF προσφέρει επιπλέον κίνητρα, όπως αυξημένα ποσοστά χρηματοδότησης, ειδικές δράσεις και περιοχές εγγύτερα στις ΜμΕ (SME-friendly topics), γεγονός που τις καθιστά ιδιαίτερα ελκυστικούς και συχνά προτιμητέους εταίρους σε κοινοπραξίες. Πολλές μικρές αλλά εξειδικευμένες εταιρείες έχουν ήδη αναδειχθεί ως κύριοι τεχνολογικοί πάροχοι (key technology providers) σε τομείς όπως η κυβερνοασφάλεια, τα μη επανδρωμένα οχήματα και τα συστήματα διοίκησης-ελέγχου, συχνά σε σύμπραξη με μεγάλους βιομηχανικούς ομίλους.

Τύποι και Μέγεθος Χρηματοδότησης/Υποστήριξης

Η στήριξη δίνεται κυρίως μέσω επιχορηγήσεων (grants), με τα ερευνητικά έργα να μπορούν να χρηματοδοτηθούν μέχρι και στο 100% των επιλέξιμων δαπανών. Για τις δράσεις ανάπτυξης, τα ποσοστά είναι χαμηλότερα (ενδεικτικά, 20%–80% ανάλογα με τη δραστηριότητα, από πρωτότυπα έως πιστοποίηση), αλλά μπορούν να αυξηθούν περαιτέρω (bonus) για ΜμΕ, επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης ή έργα που συνδέονται με Permanent Structured Cooperation (PESCO) έργα.

Τα μεγέθη των έργων κυμαίνονται συνήθως από λίγα έως δεκάδες εκατομμύρια ευρώ, κάτι που απαιτεί σοβαρό σχεδιασμό, επαγγελματικό project management και ρεαλιστική προσέγγιση σε κόστος και χρονοδιαγράμματα. Για μια επιχείρηση, αυτό συνεπάγεται ανάγκη για οργανωμένη ομάδα που θα ασχοληθεί αποκλειστικά με το έργο EDF, σαφή κατανομή ρόλων και εσωτερικές διαδικασίες παρακολούθησης

Διάρκεια και Χρονικά Όρια

Τα έργα EDF διαρκούν συνήθως 24–48 μήνες, οπότε οι επιχειρήσεις πρέπει να εξασφαλίσουν επαρκείς ανθρώπινους πόρους, ταμειακές ροές και πλήρη τεκμηρίωση των διαδικασιών έτσι ώστε να μπορούν να ανταπεξέλθουν σε διαχειριστικούς ελέγχους καθ' όλη την περίοδο. Παράλληλες υπηρεσίες, όπως συμβουλευτική (coaching), μηχανισμοί και δράσεις ωρίμανσης και κλιμάκωσης (acceleration schemes) και συνδεδεμένα εργαλεία μετοχικής και κεφαλαιακής ενίσχυσης (equity), μπορούν να προσφέρουν όχι μόνο οικονομική βοήθεια αλλά και επιχειρησιακή υποστήριξη (π.χ. στρατηγική αγοράς, μεγέθυνση - scaling).

Η σταθερότητα των πολυετών προγραμμάτων διευκολύνει τις εταιρείες να σχεδιάσουν σε βάθος χρόνου, να δομήσουν μακροχρόνιες συνεργασίες και να εντάξουν το EDF στον γενικότερο επενδυτικό τους σχεδιασμό. Αυτό είναι ιδιαίτερα κρίσιμο σε τομείς υψηλής τεχνολογίας, όπου οι κύκλοι ανάπτυξης είναι μακροί και οι επενδύσεις έντασης κεφαλαίου.

Διαδικασία Συμμετοχής

Η διαδικασία ξεκινά με μελέτη του ετήσιου Προγράμματος Εργασίας, επιλογή κατάλληλων θεματικών προσκλήσεων και ενεργή δικτύωση για σχηματισμό κοινοπραξίας που προκύπτουν μέσω ημερών και εκδηλώσεων δικτύωσης (info days, brokerage events) και ψηφιακών πλατφορμών συνεργασίας. Η πρόταση υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του Funding & Tenders Portal, σε δύο κύρια μέρη: Part A (διοικητικό/οικονομικό) και Part B (τεχνικό/επιστημονικό).

Είναι κρίσιμο να τηρούνται οι κανόνες πρόσβασης και ιδιοκτησίας, να προετοιμαστούν έγκαιρα όλα τα έγγραφα (π.χ. πρόθεση συνεργασίας - letter of intent, συμφωνία μεταξύ των συμμετεχόντων - consortium agreements) και να υπάρχει συνεχής επικοινωνία με το

Εθνικό Σημείο Εστίασης (National Focal Point, NFP) για διευκρινίσεις και υποστήριξη. Ιδιαίτερα για νέους συμμετέχοντες, η προδιαβούλευση με το NFP μπορεί να αποτρέψει λάθη που κοστίζουν σε βαθμολογία ή ακόμη και σε επιλεξιμότητα.

Κριτήρια Αξιολόγησης

Τα έργα αξιολογούνται με βάση δέσμη κριτηρίων που περιλαμβάνει αριστεία, καινοτομία, ανταγωνιστικότητα, συμβολή στην αυτονομία της EDTIB, νέες διασυνοριακές συνεργασίες (με έμφαση σε ΜμΕ και μεσαίας κεφαλαιοποίησης επιχειρήσεις), αποδοτικότητα κύκλου ζωής, συνεργασία κρατών-μελών και ποιότητα/αποτελεσματικότητα υλοποίησης. Η βαθμολόγηση βασίζεται επίσης σε δείκτες αντίκτυπου, επιχειρησιακή ωριμότητα, ρεαλισμό υλοποίησης και σαφή, διαφανή πλάνα ανάπτυξης. Ειδικά στις αναπτυξιακές δράσεις, η συμβολή στην ενοποίηση της EDTIB και η ευθυγράμμιση με τις συμφωνημένες προτεραιότητες ικανοτήτων έχουν καθοριστική βαρύτητα. Ένα πειστικό σχέδιο αξιοποίησης (exploitation) και διάχυσης (dissemination) συχνά κάνει τη διαφορά ανάμεσα σε μια καλή και μια επιτυχημένη πρόταση.

Χρήσιμες Πληροφορίες & Υποστήριξη

Οι επίσημες σελίδες της ΕΕ για το EDF και το Funding & Tenders Portal παρέχουν γενική περιγραφή, στρατηγικούς στόχους, κανονιστικά κείμενα, προγράμματα εργασίας, οδηγούς, FAQs και όλα τα απαραίτητα έντυπα. Αποτελούν το βασικό σημείο αναφοράς για ενημέρωση σχετικά με τις ανοιχτές προσκλήσεις, τις διαδικασίες και τις προθεσμίες.

Σε εθνικό επίπεδο, το NFP και το αρμόδιο υπουργείο (Υπουργείο Εθνικής Άμυνας - ΥΠΕΘΑ) προσφέρουν καθοδήγηση, σεμινάρια και εξατομικευμένη υποστήριξη, ενώ συχνά συντονίζουν τις εθνικές προτεραιότητες και διασυνδέουν επιχειρήσεις με πολυεθνικά σχήματα (EDF, PESCO κ.ά.). Παράλληλα, τεχνολογικές συστάδες και σχηματισμοί (clusters), δίκτυα και σύνδεσμοι στους τομείς άμυνας, αεροδιαστημικής και κυβερνοασφάλειας διευκολύνουν τη δικτύωση, τη διαμόρφωση αλυσίδων αξίας και την αναζήτηση εταίρων.

- Directorate General Defence, Industry and Space, https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-defence-industry/european-defence-fund-edf-official-webpage-european-commission_en
- EU Funding & Tenders Portal, <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/>
- Γενική Διεύθυνση Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων, <https://www.gdaee.mil.gr/?tpent>
- Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας, <https://www.elkak.gr/>

- National Focal Point, <https://www.elkak.gr/category/news/edf-nfp>
- Σύνδεσμος Ελλήνων Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού, <https://sekpy.gr/>
- Ένωση Ελληνικών Εταιριών Αεροδιαστημικής, Άμυνας & Ασφάλειας, <https://www.hasdig.com.gr/>

| Ειδικά για ελληνικές επιχειρήσεις

Για τις ελληνικές εταιρείες, είναι κρίσιμο να έρθουν νωρίς σε επαφή με το ΥΠΕΘΑ, το NFP και τα σχετικά clusters, ώστε να ενταχθούν εγκαίρως στον "χάρτη" των εθνικών και ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών. Η ενεργός συμμετοχή σε ευρωπαϊκές πλατφόρμες όπως European Defence Agency (EDA), Aerospace, Security and Defence Industries Association of Europe (ASD) και θεματικά δίκτυα EDF βοηθά στο να αποκτηθεί ορατότητα και να αξιοποιηθεί η εμπειρία που τυχόν έχει προκύψει μέσα από τη συμμετοχή σε έργα EDF/PESCO ως "διαβατήριο" για μεγαλύτερα βιομηχανικά σχήματα στο πλαίσιο EDIP και συναφών εργαλείων. Ήδη ελληνικές και άλλες ευρωπαϊκές ΜμΕ έχουν αξιοποιήσει το EDF σε τομείς όπως κυβερνοασφάλεια, μη επανδρωμένα συστήματα, ηλεκτρονικά και λογισμικό διοίκησης/ελέγχου, σε συνεργασία με μεγάλες αμυντικές βιομηχανίες και ερευνητικά κέντρα. Αυτές οι επιτυχίες δείχνουν ότι ακόμη και μικρές, εξειδικευμένες εταιρείες μπορούν να παίξουν κρίσιμο ρόλο διεθνώς, αρκεί να εστιάσουν σε σαφώς ορισμένες, καινοτόμες και εξαγωγίμες τεχνολογικές "νησίδες".

Συμβουλές & Παραδείγματα Καλής Πρακτικής

Ξεκινήστε έγκαιρα τη συγκρότηση της κοινοπραξίας μέσω ενεργούς δικτύωσης, αξιοποιήστε εκδηλώσεις δικτύωσης, τη δυνατότητα συμβουλευτικής και τα εργαλεία εύρεσης εταίρων, και κυρίως επικοινωνήστε με το NFP της χώρας.

Πριν ξεκινήσει η συγγραφή πρότασης, είναι κρίσιμο να ξεκαθαριστεί η στοχοθεσία και αφηγηματική γραμμή ("storyline") του έργου. Συγκεκριμένα, ποιο επιχειρησιακό πρόβλημα λύνει, ποια τεχνολογία αναπτύσσει, ποιος θα την χρησιμοποιήσει και πώς θα φτάσει σε τελικό στάδιο προμήθειας/αγοράς.

Μια μικρή αλλά εξειδικευμένη ΜμΕ μπορεί να τοποθετηθεί ως κύριος τεχνολογικός πάροχος σε επιλεγμένα Πακέτα Εργασίας. Αυτό ίσως είναι προτιμητέο από το να προσπαθήσει να καλύψει υπερβολικά μεγάλο εύρος δραστηριοτήτων.

Συνήθεις παγίδες είναι η ασαφής περιγραφή ρόλων μεταξύ εταίρων, μη ρεαλιστικά χρονοδιαγράμματα, υποεκτίμηση κόστους ή έλλειψη πειστικού σχεδίου αξιοποίησης αποτελεσμάτων. Καλή πρακτική είναι η έγκαιρη προσομοίωση του έργου (mockup Gantt) και η εσωτερική "προαξιολόγηση" από άτομα που δεν συμμετείχαν στη συγγραφή. Επίσης, σχεδιάστε τα τεχνικά και οικονομικά στοιχεία με λεπτομέρεια, και επιβεβαιώστε τη συμβατότητα ρόλων μεταξύ των εταίρων.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (European Defence Fund) - EU Defence Innovation Scheme (EUDIS)

Τι είναι το εργαλείο EUDIS;

Το Ευρωπαϊκό Σχήμα Καινοτομίας (EU Defence Innovation Scheme, EUDIS) είναι ένα σύνολο χρηματοδοτικών και υποστηρικτικών εργαλείων που εντάσσονται στο πλαίσιο του EDF και υλοποιούνται από τη DG DEFIS της ΕΕ. Η διακυβέρνηση και οι ετήσιες προτεραιότητες εγκρίνονται μέσω του προγράμματος EDF, ενώ ο προσανατολισμός του σχήματος αφορά ξεκάθαρα τις ΜμΕ, τις νεοφυείς επιχειρήσεις και άλλους καινοτόμους φορείς που αναπτύσσουν διττές (dual-use) ή αμιγώς αμυντικές τεχνολογίες.

Ο κεντρικός σκοπός του EUDIS είναι να μειώσει τα εμπόδια εισόδου στον αμυντικό κλάδο, να "γεφυρώσει" την πολιτική (civilian) με την αμυντική τεχνολογία και να ενθαρρύνει τη διασυνοριακή συνεργασία, ώστε περισσότερες μικρές και μεσαίες καινοτόμες εταιρείες να αποκτήσουν πρόσβαση στον τελικό χρήστη προϊόντων και τεχνολογιών άμυνας (τα επιμέρους Υπουργεία Άμυνας). Παράλληλα, συμβάλλει στην ενίσχυση της στρατηγικής αυτονομίας της ΕΕ, στηρίζοντας την ανάπτυξη τεχνολογιών αιχμής σε τομείς που αξιολογούνται ως κρίσιμοι για το μέλλον των ευρωπαϊκών αμυντικών δυνατοτήτων.

Τι Χρηματοδοτεί/Υποστηρίζει

Το EUDIS καλύπτει δραστηριότητες Έρευνας και Ανάπτυξης (R&D) καινοτόμων αμυντικών τεχνολογιών, σε περιοχές όπως Τεχνητή Νοημοσύνη (TN), ρομποτική, κυβερνοασφάλεια, προηγμένα υλικά, διαστημικές εφαρμογές και άλλες διασπαστικές τεχνολογικές λύσεις. Περιλαμβάνει επίσης δράσεις όπως διαγωνισμοί καινοτομίας (hackathons), τεχνολογικές προκλήσεις, κόμβοι καινοτομίας (innovation hubs), επιταχυντές, παροχή συμβουλευτικής (mentoring), πρωτοτυποποίηση (prototyping), δοκιμές, πιστοποίηση και προετοιμασία για την αγορά.

Οι δραστηριότητες που μπορούν να χρηματοδοτηθούν καλύπτουν όλο το φάσμα της τεχνολογικής ανάπτυξης: βασική και εφαρμοσμένη έρευνα, ανάπτυξη προϊόντων/υπηρεσιών, δοκιμές και πιστοποίηση πρωτοτύπων, παραγωγή/κλιμάκωση (scale-up) και δράσεις επιχειρηματικότητας και διεθνούς συνεργασίας, με ιδιαίτερη

έμφαση στις διττές τεχνολογίες. Σημαντικός άξονας είναι η αξιοποίηση τεχνολογιών που προέρχονται από τον πολιτικό τομέα και δύνανται να εφαρμοστούν σε αμυντικά πλαίσια και ανάγκες (spin²in).

Δικαιούχοι

Βασικοί δικαιούχοι είναι ΜμΕ, νεοφυείς επιχειρήσεις, ερευνητικοί οργανισμοί, Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα και καινοτόμες εταιρείες που ήδη δραστηριοποιούνται ή θέλουν να δραστηριοποιηθούν στον αμυντικό τομέα, ακόμη κι αν δεν εντάσσονται σε "παραδοσιακούς" αμυντικούς τομείς. Για τη συμμετοχή στις περισσότερες προσκλήσεις του σχήματος απαιτούνται κοινοπραξίες με τουλάχιστον 3 φορείς από 3 διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες. Έτσι διασφαλίζεται διασυνοριακή συνεργασία και πραγματική ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία.

Σε αρκετές δράσεις, προβλέπεται η ΜμΕ να είναι συντονιστής, κάτι που ενισχύει τον ρόλο της μικρής επιχείρησης ως καινοτομικός ηγέτης (innovation leader). Παράλληλα, οι συμμετέχοντες μπορούν να ωφεληθούν από υπηρεσίες όπως επιχειρηματική συμβουλευτική, αντιστοίχιση και "ζευγάρωμα" (matchmaking) με τελικούς χρήστες και επενδυτές, καθώς και πρόσβαση σε μετοχική και κεφαλαιακή ενίσχυση μέσω του μηχανισμού Defence Equity Facility (βλ. ακολούθως).

Τύποι και Μέγεθος Χρηματοδότησης/Υποστήριξης

Η βασική μορφή χρηματοδότησης είναι οι επιχορηγήσεις (grants), με τα ερευνητικά έργα να φτάνουν έως και το 100% χρηματοδότησης των επιλέξιμων δαπανών. Για έργα ανάπτυξης από ΜμΕ, τα ποσοστά κυμαίνονται συνήθως γύρω στο 55%, έως και υψηλότερα σε ορισμένες κατηγορίες δραστηριοτήτων, με στόχο τη γρήγορη μετατροπή της έρευνας σε ώριμες τεχνολογίες έτοιμες για την επιχειρησιακή τους εφαρμογή.

Ενδεικτικά, θεματικές ερευνητικές δράσεις από ΜμΕ και ερευνητικούς οργανισμούς μπορούν να λάβουν έως 4 εκατ. ευρώ με 100% χρηματοδότηση. Θεματικές δράσεις ανάπτυξης από ΜμΕ μπορούν να φτάσουν έως 6 εκατ. ευρώ, με ποσοστά χρηματοδότησης 55%–100%, ανάλογα με τη φύση των δραστηριοτήτων, επιτρέποντας την κάλυψη κόστους για πρωτότυπα, δοκιμές, πιστοποίηση και βελτίωση αποδοτικότητας.

Πέρα από τις επιχορηγήσεις, το EUDIS προσφέρει πρόσβαση σε επενδυτικά κεφάλαια μέσω του Defence Equity Facility, το οποίο συνδυάζει πόρους από το EDF και το European Investment Fund (EIF) για να ενισχύσει κεφάλαια ιδιωτικών συμμετοχή (Private

Equity Funds) και ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων (Venture Capital Funds) που επενδύουν σε αμυντική καινοτομία και τεχνολογίες διττής χρήσης. Αυτή η διάσταση βοηθά τις εταιρείες να περάσουν από το επίπεδο του έργου στο επίπεδο της κλιμάκωσης και διεθνούς ανάπτυξης (βλ. ακολούθως).

Διάρκεια και χρονικά όρια

Οι δράσεις EUDIS έχουν συνήθως διάρκεια από 12-48 μήνες, κάτι που επιτρέπει ευελιξία στο σχεδιασμό και υλοποίηση ανάλογα με τον βαθμό ωριμότητας της τεχνολογίας και τους στόχους του έργου. Τα μικρότερα έργα μπορούν να λειτουργήσουν ως "πιλότοι" για δοκιμή ιδεών, ενώ τα μεγαλύτερα παρέχουν το χρονικό περιθώριο για ολοκληρωμένη ανάπτυξη και ωρίμανση προϊόντων.

Για τις επιχειρήσεις, αυτό σημαίνει ότι απαιτείται σοβαρός προγραμματισμός πόρων (ανθρώπινων και οικονομικών) σε βάθος τουλάχιστον 2-4 ετών, καθώς και δυνατότητα διαχείρισης ρίσκου και προσαρμογών στη πορεία. Η σαφής μετάβαση από ένα συγκεκριμένο επίπεδο τεχνολογικής ωριμότητας (Technology Readiness Level, TRL) στο επόμενο TRL, κοκ., και τα ενδιάμεσα ορόσημα είναι κρίσιμα στοιχεία τόσο για την καλή αξιολόγηση όσο και για την επιτυχή υλοποίηση.

Σημειώνεται ότι συμπληρωματικά και ως συνέχεια των επιχειρησιακών επιδιώξεων του EUDIS, τον Μάρτιο του 2026 αποφασίστηκε να ενεργοποιηθεί το επιβοηθητικό (follow-up) ευρωπαϊκό εργαλείο χρηματοδότησης (AGILE - Programme for Agile and Rapid Defence Innovation). Με 115 εκ. ευρώ επιδιώκεται η εντός 1 έως 3 έτη ταχεία ανάπτυξη και επιχειρησιακή ολοκλήρωση (from lab to battlefield) κρίσιμων τεχνολογιών στους ταχείας και χαμηλού κόστους καινοτομίας που εφαρμόζεται στην Ουκρανική αμυντική βιομηχανία ενεργοποιώντας κοινούς "οσμωτικούς" μηχανισμούς μεταξύ τεχνολογικών δρώντων και ενόπλων δυνάμεων. Η κάλυψη των επιλέξιμων δαπανών είναι της τάξης του 100%, ενώ ένα ενδιαφέρον στοιχείο, ιδιαίτερα για τις ελληνικές νεοφυείς και ΜμΕ επιχειρήσεις, είναι η ύπαρξη της ρήτηρας αναδρομικότητας (retroactive clause). Η ρήτρα επιτρέπει στις επιχειρήσεις να διεκδικήσουν την κάλυψη εξόδων που πραγματοποιήθηκαν έως και τρεις μήνες πριν από τη προθεσμία λήξης της πρόσκλησης, διευκολύνοντας έτσι την απρόσκοπτη διατήρηση του γρήγορου ρυθμού ανάπτυξης σε τεχνολογίες αιχμής.

Διαδικασία Συμμετοχής

Η διαδικασία ξεκινά με τη μελέτη του ετήσιου Προγράμματος Εργασίας του EDF και των ειδικών ενοτήτων EUDIS, ώστε να εντοπιστούν οι κατάλληλες προσκλήσεις (open SME calls, disruptive tech, non-thematic actions κ.ά.). Στη συνέχεια, απαιτείται δικτύωση για τον σχηματισμό κοινοπραξίας, συχνά μέσα από ημερίδες και εκδηλώσεις δικτύωσης, και εξειδικευμένες πλατφόρμες συνεργασίας.

Οι προτάσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω του Funding & Tenders Portal, σε δύο βασικά μέρη: Part A (διοικητικό/οικονομικό) και Part B (τεχνικό/επιστημονικό). Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται στη συμμόρφωση με τους κανόνες πρόσβασης/ιδιοκτησίας, στην έγκαιρη προετοιμασία των απαραίτητων νομικών και διοικητικών εγγράφων και στη στενή επικοινωνία με το NFP για διευκρινίσεις και συμβουλές.

Κριτήρια Αξιολόγησης

Η αξιολόγηση επικεντρώνεται στον βαθμό καινοτομίας και τον πιθανό ρηξικέλευθο (game-changing) χαρακτήρα της λύσης. Δηλαδή, το κατά πόσο μπορεί να τροποποιηθεί ουσιαστικά ο τρόπος που καλύπτεται/ικανοποιείται μια επιχειρησιακή ανάγκη. Παράλληλα, εξετάζονται διαστάσεις όπως η τεχνική αρτιότητα, η ρεαλιστικότητα της ενίσχυσης της στρατηγικής αυτονομίας της ΕΕ.

Μεγάλη σημασία έχει η ανάδειξη της δυνατότητας εμπορικής αξιοποίησης και πρόσβασης στην αγορά (market fit), η διασυννοριακή συνεργασία και η σαφήνεια ως προς την πορεία τεχνολογικής ωρίμανσης (TRL path). Προτάσεις που αναδεικνύουν με πειστικό τρόπο την πορεία από την σύλληψη (concept) της ιδέας και τη μετατροπή σε πραγματικό προϊόν/υπηρεσία που αξιοποιείται από τελικούς χρήστες έχουν σαφές πλεονέκτημα.

Χρήσιμες Πληροφορίες & Υποστήριξη

Οι επίσημες σελίδες του EUDIS και του EDF, καθώς και οι επιμέρους επεξηγήσεις (factsheets και Q&A της ΕΕ) προσφέρουν ουσιαστική πληροφόρηση για στόχους, διαθέσιμα εργαλεία, προκηρύξεις και παραδείγματα. Το Funding & Tenders Portal παραμένει ο κεντρικός κόμβος για τα Προγράμματα Εργασίας, τα έντυπα, τις οδηγίες υποβολής και τις προθεσμίες.

Σε εθνικό επίπεδο, το NFP και το ΥΠΕΘΑ προσφέρουν πρακτική καθοδήγηση, ενημερωτικές εκδηλώσεις και βοήθεια στην ευθυγράμμιση με εθνικές προτεραιότητες και υπάρχουσες πρωτοβουλίες (EDF, PESCO, EDIP κ.λπ.). Τεχνολογικοί σχηματισμοί, δίκτυα και επιμελητήρια στους τομείς άμυνας, αεροδιαστημικής και κυβερνοασφάλειας διευκολύνουν τον εντοπισμό ΜμΕ, τη διαμόρφωση αλυσίδων αξίας και τη δικτύωση με ερευνητικούς φορείς και τελικούς χρήστες.

- EU Defence Innovation Scheme (EUDIS), https://eudis.europa.eu/index_en
- AGILE (Programme for Agile and Rapid Defence Innovation), https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-defence-industry/programme-agile-and-rapid-defence-innovation_en
- EU Funding & Tenders Portal, <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/>
- Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας, <https://www.elkak.gr/>
- National Focal Point, <https://www.elkak.gr/category/news/edf-nfp>
- Σύνδεσμος Ελλήνων Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού, <https://sekpy.gr/>
- Ένωση Ελληνικών Εταιριών Αεροδιαστημικής, Άμυνας & Ασφάλειας, <https://www.hasdig.com.gr/>

Ειδικά για ελληνικές επιχειρήσεις

Για τις ελληνικές ΜμΕ και νεοφυείς επιχειρήσεις, η έγκαιρη επικοινωνία με το ΥΠΕΘΑ, το NFP και σχετικούς συνδέσμους είναι κρίσιμη. Αυτό θα επιτρέψει την ένταξη στο πληθυσμό ενδιαφέροντος των εθνικών και ευρωπαϊκών σχημάτων από νωρίς. Η συμμετοχή σε φόρα και πλατφόρμες όπως EDA, ASD και θεματικά δίκτυα αυξάνει την ορατότητα και διευκολύνει την ένταξη σε μεγαλύτερα βιομηχανικά σχήματα, συμπεριλαμβανομένων δράσεων στο πλαίσιο EDIP.

Η αξιοποίηση προηγούμενης εμπειρίας από EDF ή PESCO μπορεί να λειτουργήσει ως "διαβατήριο" για πιο σύνθετα έργα EUDIS, ιδίως όταν συνδυάζεται με ξεκάθαρη εξειδίκευση σε μια τεχνολογική περιοχή (π.χ. κυβερνοασφάλεια, μη επανδρωμένα οχήματα, αισθητήρες). Αυτό διευκολύνει μικρές αλλά δυναμικές εταιρείες να αποκτήσουν ουσιαστικό ρόλο σε διεθνή κοινοπρακτικά σχήματα και πρόσβαση σε νέες αγορές.

Συμβουλές & Παραδείγματα Καλής Πρακτικής

Ξεκινήστε έγκαιρα τη συγκρότηση κοινοπραξίας μέσω ενεργής δικτύωσης, αξιοποιήστε ημερίδες και εκδηλώσεις δικτύωσης, τη δυνατότητα συμβουλευτικής και τα εργαλεία εύρεσης εταίρων και κυρίως επικοινωνήστε με το NFP της χώρας.

Πριν ξεκινήσει η συγγραφή πρότασης, είναι κρίσιμο να ξεκαθαριστεί η στοχοθεσία του έργου: ποιο επιχειρησιακό πρόβλημα λύνει, ποια τεχνολογία αναπτύσσει, ποιος θα την χρησιμοποιήσει και πώς θα φτάσει στο τελικό χρήστη. Εστιάστε στη σύντομη και τεκμηριωμένη περιγραφή της καινοτομικότητας της προτεινόμενης τεχνολογικής λύσης καθώς και στη δυνατότητα ταχείας αξιοποίησης.

Αναζητήστε συνεργάτες στις σχετικές πλατφόρμες.

Αποφύγετε τα μονομερή κοινοπρακτικά σχήματα, την ανεπαρκή τεκμηρίωση του "market fit", καθώς και αναδείξτε με ξεκάθαρο και σαφή τρόπο την αλληλουχία της τεχνολογικής ωρίμανσης της προτεινόμενης λύσης.

European Defence Industry Programme (EDIP)

Τι είναι το εργαλείο

Το Ευρωπαϊκό Αμυντικό Βιομηχανικό Πρόγραμμα (European Defence Industry Programme - EDIP) είναι ο κεντρικός πυλώνας υλοποίησης της Ευρωπαϊκής Αμυντικής Βιομηχανικής Στρατηγικής (European Defence Industrial Strategy, EDIS) για την περίοδο 2026-2027, με στόχο να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα, την ανθεκτικότητα και την ταχύτητα απόκρισης της EDTIB. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2025/2643 υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης στις 8 Δεκεμβρίου 2025, υπογράφηκε στις 16 Δεκεμβρίου 2025 και τέθηκε σε ισχύ στις 30 Δεκεμβρίου 2025.

Δεν αποτελεί πρόγραμμα αμυντικής έρευνας (όπως το EDF), αλλά ένα επιθετικό εργαλείο βιομηχανικής ετοιμότητας και μαζικών προμηθειών. Στόχος του είναι η αντιμετώπιση του κατακερματισμού της ευρωπαϊκής αγοράς, η μείωση της εξάρτησης από τρίτες χώρες, η κλιμάκωση της παραγωγικής ικανότητας της EDTIB και η ενσωμάτωση της ουκρανικής βιομηχανίας σε αυτήν.

Το πρόγραμμα λειτουργεί ως "γέφυρα" μεταξύ βραχυπρόθεσμων έκτακτων εργαλείων, όπως το Act in Support of Ammunition Production (ASAP) για άμεση αύξηση της παραγωγής πυρομαχικών και το European Defence Industry Reinforcement Through Common Procurement Act (EDIRPA) για την από κοινού προμήθεια αμυντικού υλικού, και μιας πιο μόνιμης κατάστασης αμυντικής βιομηχανικής ετοιμότητας (defence industrial readiness), όπου η παραγωγή και τα αποθέματα σχεδιάζονται και υλοποιούνται σε συνεχή βάση και όχι αποσπασματικά.

Τι χρηματοδοτεί/υποστηρίζει

Το EDIP διαθέτει συνολικό προϋπολογισμό 1,5 δισ. ευρώ από τον προϋπολογισμό της ΕΕ (συμπληρωματική χρηματοδότηση). Το ποσό αυτό λειτουργεί ως καταλύτης, επιμεριζόμενο σε επτά (7) αυστηρά στοχευμένους άξονες :

- **Industrial Reinforcement Actions (IRA) - [420 εκατ. ευρώ]:** Ενίσχυση παραγωγικών γραμμών για ηλεκτρονικά εξαρτήματα (140 εκατ. ευρώ), ενεργειακά υλικά / εκρηκτικά (140 εκατ. ευρώ), πλατφόρμες (140 εκατ. ευρώ), Drones/Counter-UAS (80 εκατ. ευρώ) και παραγωγή πυρομαχικών (180 εκατ. ευρώ, συνδεδεμένο με το USI, βλ. ακολούθως).

- **Common Procurement Actions (CPA) - [240 εκατ. ευρώ]:** Κοινές προμήθειες (τουλάχιστον 3 κρατών) για drones, αεράμυνα, πυρομαχικά και C5ISR. Παρέχει έως 40 εκατ. ευρώ ανά θεματική.
- **European Defence Projects for Common Interests (EDPCI) - [320 εκατ. ευρώ]:** Μακροπρόθεσμες επενδύσεις για κοινές αμυντικές υποδομές (π.χ. European Air Shield). Χρηματοδοτεί έως το 25% του έργου, απαιτώντας τη συμμετοχή τουλάχιστον 4 κρατών.
- **Fund to Accelerate Defence Supply Chain Transformation (FAST) - [100 εκατ. ευρώ]:** Εξειδικευμένο χρηματοδοτικό εργαλείο (σε συνεργασία με EIB/InvestEU) αποκλειστικά για νεοφυείς επιχειρήσεις, ΜμΕ και επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης για τον μετασχηματισμό της αλυσίδας εφοδιασμού διττής χρήσης.
- **Ukraine Support Instrument (USI) - [296 εκατ. ευρώ]:** Μακροπρόθεσμες βιομηχανικές συμπράξεις μεταξύ ΕΕ και Ουκρανίας για την αποκατάσταση και ενσωμάτωση της ουκρανικής βιομηχανίας στην EDTIB.
- **Structures for European Armament Programme (SEAP) - [20 εκατ. ευρώ]:** Χρηματοδότηση μόνιμων νομικών δομών διαχείρισης κοινών εξοπλιστικών προγραμμάτων, οι οποίες επωφελούνται από απαλλαγές ΦΠΑ και δυνατότητα δανεισμού.
- **Joint Ammunition Qualification (JAQ) - [50 εκατ. ευρώ]:** Πιλοτικό πρόγραμμα για την εναρμόνιση των πρωτοκόλλων πιστοποίησης πυρομαχικών (εστιάζοντας στα βλήματα 155mm) μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών.

Δικαιούχοι και "Buy European"

Δικαιούχοι του EDIP είναι, αφενός, ομάδες κρατών-μελών που αναλαμβάνουν κοινά προγράμματα προμήθειας ή βιομηχανικής αναβάθμισης, και αφετέρου εταιρείες της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας όλων των μεγεθών (μεγάλες, μεσαίες κεφαλαιοποίησης, ΜμΕ) που συμμετέχουν στις σχετικές αλυσίδες αξίας. Τα έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (Common European Interest) πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον τέσσερα κράτη-μέλη, με δυνατότητα συμμετοχής της Ουκρανίας.

Το Κανονιστικό Πλαίσιο (ΕΕ) 2025/2643: Με την επίσημη υιοθέτηση του Κανονισμού EDIP τον Δεκέμβριο του 2025, ο κανόνας του "Buy European" οριστικοποιήθηκε. Για να είναι επιλέξιμη μια δράση κοινής προμήθειας, το 65% της αξίας των εξαρτημάτων του τελικού προϊόντος πρέπει να προέρχεται από την ΕΕ ή συνδεδεμένες χώρες (Associated Countries). Το ποσοστό αυτό είναι δεσμευτικό και απαιτεί από τις ελληνικές επιχειρήσεις να διασφαλίζουν την ιχνηλασιμότητα της εφοδιαστικής τους αλυσίδας.

Οι ΜμΕ βρίσκονται στον πυρήνα της λογικής του EDIP ως φορείς καινοτομίας και ευελιξίας, με πρόβλεψη για υψηλότερα ποσοστά στήριξης, απλούστερες διαδικασίες και πιο συστηματική ένταξή τους σε μεγάλες συμπράξεις προμήθειας. Σε τομείς όπως κυβερνοασφάλεια, μη επανδρώμενα οχήματα, προηγμένα υλικά και ψηφιακά logistics, καλούνται να λειτουργήσουν ως τεχνολογικοί κόμβοι μέσα σε ευρύτερα βιομηχανικά οικοσυστήματα.

Τύποι και μέγεθος χρηματοδότησης

Το EDIP παρέχει κυρίως επιχορηγήσεις και συμπληρωματικά χρηματοδοτικά εργαλεία για κοινές συμβάσεις προμήθειας, ενίσχυση παραγωγικών δυνατοτήτων, στρατηγικά αποθέματα και μετασχηματισμό αλυσίδων εφοδιασμού. Σημειώνεται ότι ο βασικός προϋπολογισμός 1,5 δισ. ευρώ μπορεί να ενισχυθεί μέσω ανακατεύθυνσης αδιάθετων πόρων από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF/TAA) και από το εργαλείο SAFE, ώστε τα κράτη-μέλη να καλύψουν εθνικές συνεισφορές με ευρωπαϊκά κονδύλια.

Η χρηματοδότηση βασίζεται σε Ετήσια Προγράμματα Εργασίας. Επειδή ο στόχος είναι η κλιμάκωση της παραγωγής, τα κριτήρια αξιολόγησης διαφέρουν από τα ερευνητικά προγράμματα. Αξιολογείται η ικανότητα της βιομηχανίας να αυξήσει ταχύτητα τους ρυθμούς παραγωγής (ταχεία κλιμάκωση σε κρίση), η ανθεκτικότητα των εφοδιαστικών αλυσίδων, η μείωση του διοικητικού φόρτου (μέσω JAQ και SEAP) και η ενίσχυση της διαλειτουργικότητας με άλλα κράτη (πολυεθνικές προμήθειες).

Διάρκεια

Το πρόγραμμα καλύπτει την περίοδο 2026-2027, αλλά έχει σχεδιαστεί ως πρότυπο για την εφαρμογή μιας πιο μόνιμης αρχιτεκτονικής βιομηχανικής ετοιμότητας μετά το 2027. Η υλοποίηση βασίζεται σε ετήσια Προγράμματα Εργασίας που καθορίζουν θεματικές, προτεραιότητες και παραμέτρους χρηματοδότησης και εγκρίνονται από επιτροπή με συμμετοχή κρατών-μελών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Κεντρικό ρόλο έχει το Defence Industrial Readiness Board, το οποίο χαρτογραφεί ανάγκες, προτείνει κοινούς στόχους προμήθειας και μπορεί να εισηγείται ειδικά μέτρα σε περιόδους κρίσης, όπως σε περιπτώσεις σοβαρών ελλείψεων πυρομαχικών. Επιπλέον, δομές όπως η SEAP αποσκοπούν στη δημιουργία μόνιμων, πολυεθνικών προγραμμάτων με φορολογικά και διαδικαστικά οφέλη.

Διαδικασία συμμετοχής

Η είσοδος στο EDIP ξεκινά σε πολιτικό/διακυβερνητικό επίπεδο, όπου ομάδες κρατών-μελών συμφωνούν για κοινές προμήθειες ή βιομηχανικά έργα και τα εντάσσουν στο πλαίσιο του προγράμματος. Οι επιχειρήσεις, μεγάλες και ΜμΕ, συμμετέχουν μέσω αυτών των εθνικών ή πολυεθνικών σχεδίων, είτε ως κύριοι ανάδοχοι είτε ως μέλη αλυσίδων εφοδιασμού, συχνά σε συνδυασμό με άλλα εργαλεία όπως EDF, PESCO ή ASAP/EDIRPA.

Τα κράτη-μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν αδιάθετους πόρους από το RRF/TAA για να συγχρηματοδοτήσουν τα εθνικά σκέλη των έργων EDIP, μειώνοντας την πίεση στους εθνικούς προϋπολογισμούς. Για ΜμΕ και τεχνολογικούς σχηματισμούς, κρίσιμο είναι να δικτυωθούν έγκαιρα με τα Υπουργεία Άμυνας, τους μεγάλους βιομηχανικούς παρόχους (integrators) και τις υφιστάμενες πλατφόρμες PESCO/τύπου PESCO, ώστε να ενταχθούν σε σχήματα που σχεδιάζονται πριν οριστικοποιηθούν τα έργα.

Κριτήρια αξιολόγησης

Τα έργα που υποστηρίζονται μέσω EDIP αξιολογούνται με βάση την ενίσχυση της ευρωπαϊκής αμυντικής ικανότητας, τον βαθμό κοινής/συνεργατικής προμήθειας, τη συνεισφορά στην ευρωπαϊκή στρατηγική αυτονομία και τη συμμόρφωση με την αρχή "Buy European". Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην ενίσχυση της EDTIB, στη διασφάλιση έγκαιρης παράδοσης κρίσιμων συστημάτων και στη συμβολή στην υποστήριξη της Ουκρανίας.

Για το EDIP, τα κριτήρια αξιολόγησης και οι πηγές υποστήριξης είναι περισσότερο "πολιτικο-στρατηγικά" σε σχέση με τα κλασικά προγράμματα E&A, με έμφαση στην ετοιμότητα, την κοινή προμήθεια και το "Buy European". Ωστόσο, για μια επιχείρηση τα κριτήρια αξιολόγησης αφορούν συγκεκριμένα σημεία και πεδία, παρόμοια με τα όσα ισχύουν στο EDF και στο EUDIS.

Τα έργα/δράσεις που θα υποστηριχθούν μέσω EDIP αξιολογούνται κυρίως σε επίπεδο ΕΕ και κρατών-μελών, με βάση:

- Τη συνεισφορά στην αμυντική ετοιμότητα και στην ενίσχυση της παραγωγικής ικανότητας της EDTIB, π.χ. αύξηση παραγωγής κρίσιμων προϊόντων, μείωση χρόνων παράδοσης, ενίσχυση αποθεμάτων.
- Τον βαθμό συνεργασίας και κοινής προμήθειας (cooperative procurement): αριθμός συμμετεχόντων κρατών-μελών, όγκος κοινών συμβάσεων, διασυνοριακές αλυσίδες αξίας και συμμετοχή ΜμΕ.

- Τη συμμόρφωση με την αρχή "Buy European", δηλαδή υψηλό ποσοστό ευρωπαϊκού περιεχομένου, περιορισμένη εξάρτηση από τρίτες χώρες και συμβολή στη στρατηγική αυτονομία.
- Την προστιθέμενη αξία σε σχέση με υφιστάμενα εργαλεία (EDF, ASAP, EDIRPA). Έργα που κλιμακώνουν παραγωγή, αξιοποιούν πρωτότυπα που έχουν προκύψει μέσω του EDF ή μειώνουν κρίσιμα επιχειρησιακά κενά (capability gaps) έχουν υψηλότερη προτεραιότητα.
- Την ανθεκτικότητα και ασφάλεια αλυσίδων εφοδιασμού (supply chain resilience), συμπεριλαμβανομένης της διαφοροποίησης προμηθευτών, της χαρτογράφησης της αλυσίδας αξίας κρίσιμων εξαρτημάτων και της μείωσης νομικών/διοικητικών εμποδίων.
- Τη συνεισφορά στην υποστήριξη της Ουκρανίας και στην ενσωμάτωση της ουκρανικής αμυντικής βιομηχανίας στο ευρωπαϊκό οικοσύστημα, ιδίως μέσω του Ukraine Support Instrument.

Χρήσιμες πληροφορίες & υποστήριξη

Οι επίσημες σελίδες της ΕΕ για το EDIP παρέχουν επικαιροποιημένες πληροφορίες, στρατηγικούς στόχους, κανονιστικά κείμενα και συνοδευτικά factsheets και Q&A. Το Funding & Tenders Portal παραμένει ο βασικός κόμβος πληροφόρησης για προγράμματα όπως EDF, SAFE και συναφή εργαλεία, όπου δημοσιεύονται Προγράμματα Εργασίας, οδηγοί και τυχόν σχετικές προσκλήσεις.

Σε εθνικό επίπεδο, το NFP καθώς και το ΥΠΕΘΑ, τομεακοί τεχνολογικοί σχηματισμοί και ενώσεις προσφέρουν πρακτική υποστήριξη, δικτύωση και ενημέρωση για ευκαιρίες συμμετοχής σε υπό διαμόρφωση σχήματα EDIP.

- Directorate General Defence, Industry and Space, https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-defence-industry/edip-dedicated-programme-defence_en
- EU Funding & Tenders Portal, <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/>
- Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας, <https://www.elkak.gr/>
- National Focal Point, <https://www.elkak.gr/category/news/edf-nfp>
- Σύνδεσμος Ελλήνων Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού, <https://sekpy.gr/>
- Ένωση Ελληνικών Εταιριών Αεροδιαστημικής, Άμυνας & Ασφάλειας, <https://www.hasdig.com.gr/>

| Ειδικά για ελληνικές επιχειρήσεις

Για τις ελληνικές επιχειρήσεις (μεγάλες, ΜμΕ και νεοφυείς), η έγκαιρη επικοινωνία με ΥΠΕΘΑ, το ΝΡΡ και σχετικούς συνδέσμους και βιομηχανικές ενώσεις είναι κρίσιμη, ώστε να ενταχθούν στον πληθυσμό ενδιαφέροντος των εθνικών και ευρωπαϊκών σχημάτων από νωρίς. Η συμμετοχή σε φόρα και πλατφόρμες όπως EDA, ASD και θεματικά δίκτυα αυξάνει την ορατότητα και διευκολύνει την ένταξη σε μεγαλύτερα βιομηχανικά σχήματα, συμπεριλαμβανομένων δράσεων στο πλαίσιο EDIP. Η αξιοποίηση προηγούμενης εμπειρίας από συμμετοχή σε έργα EDF ή PESCO μπορεί να λειτουργήσει ως «διαβατήριο» για πιο σύνθετα έργα, ιδίως όταν συνδυάζεται με ξεκάθαρη εξειδίκευση σε μια τεχνολογική «νησίδα» (π.χ. κυβερνοασφάλεια, μη επανδρωμένα οχήματα, αισθητήρες). Αυτό επιτρέπει σε μικρές αλλά δυναμικές εταιρείες να πάρουν ουσιαστικό ρόλο σε διεθνή κοινοπρακτικά σχήματα και να αποκτήσουν πρόσβαση σε νέες αγορές.

| Συμβουλές & Παραδείγματα Καλής Πρακτικής

Δεδομένου ότι το EDIP είναι εργαλείο βιομηχανικής ετοιμότητας και κοινών προμηθειών, η επιτυχία για μια επιχείρηση αξιολογείται στη βάση της συμβολής της στη παραγωγή, την ενίσχυση των εφοδιαστικών αλυσίδων, την εμβάθυνση των ευρωπαϊκών διαδικασιών προμηθειών κλπ., και λιγότερο στη καινοτομία. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να υπάρξει: Εστίαση σε θεματικές περιοχές που το EDIP αξιολογεί ως τομείς υψηλής προτεραιότητας (π.χ. πυρομαχικά, πυραυλικά συστήματα, κρίσιμα υποσυστήματα, ανθεκτικότητα εφοδιαστικές αλυσίδες, κυβερνοασφάλεια, μη επανδρωμένα οχήματα, προηγμένα υλικά, ψηφιακά logistics). Σχεδιασμός αλυσίδας προμηθευτών ώστε $\geq 65-70\%$ των εξαρτημάτων να είναι ευρωπαϊκής προέλευσης, με σαφή τεκμηρίωση καταγωγής, συμβολαίων και ιχνηλάτηση (traceability). Ανάπτυξη επιχειρηματικών περιπτώσεων (business cases) όπου η ευρωπαϊκή στήριξη EDIP ενεργοποιεί ιδιωτικές επενδύσεις (co-investment), οδηγώντας σε μόχλευση κεφαλαίων και βιωσιμότητα πέρα από το 2027.

Security Action for Europe (SAFE)

Τι είναι το εργαλείο;

Το Security Action for Europe (SAFE) αποτελεί τον χρηματοδοτικό βραχίονα της στρατηγικής ReArm Europe, όπως θεσπίστηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2025/1106. Σε αντίθεση με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (EDF), το οποίο παρέχει επιχορηγήσεις (grants), το SAFE προσφέρει δάνεια στα κράτη-μέλη με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, αξιοποιώντας την υψηλή πιστοληπτική ικανότητα της ΕΕ (AAA rating) για την άντληση κεφαλαίων από τις χρηματαγορές. Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος ανέρχεται σε 150 δισεκατομμύρια ευρώ.

Η Ελλάδα περιλαμβάνεται στη δεύτερη ομάδα χωρών (μαζί με την Εσθονία, την Ιταλία, την Πολωνία κ.ά.) των οποίων τα Εθνικά Σχέδια Αμυντικών Επενδύσεων εγκρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 26 Ιανουαρίου 2026. Στο πλαίσιο αυτό εγκρίθηκε η χορήγηση δανείου ύψους 788 εκ ευρώ.

Τι Χρηματοδοτεί / Υποστηρίζει

Τα κεφάλαια του SAFE προορίζονται αποκλειστικά για επείγουσες και μεγάλης κλίμακας προμήθειες αμυντικού εξοπλισμού προτεραιότητας, με στόχο την κάλυψη κρίσιμων κενών δυνατοτήτων (capability gaps) και την ενίσχυση της EDIB.

Οι προμήθειες αυτές υπόκεινται στους ακόλουθους αυστηρούς κανόνες επιλεξιμότητας:

- Κανόνας Προέλευσης: Τα προϊόντα πρέπει να συμμορφώνονται με τον περιορισμό ότι το κόστος των εξαρτημάτων που προέρχονται από τρίτες χώρες (εκτός ΕΕ/ΕΟΧ) δεν υπερβαίνει το 35%.
- Κατηγορίες Εξοπλισμού: Χρηματοδοτούνται κατά προτεραιότητα:
 - Πυρομαχικά, πύραυλοι και συναφή οπλικά συστήματα
 - Πυροβολικό και συστήματα βαθιάς ακριβείας πλήγματος.
 - Χερσαίες μαχητικές δυνατότητες και υποστηρικτικά συστήματα, συμπεριλαμβανομένου εξοπλισμού στρατιώτη και φορητού οπλισμού.
 - Μικρά μη επανδρωμένα συστήματα (drones) και αντι-drone μέσα.
 - Μέσα και συστήματα προστασίας κρίσιμων υποδομών.
 - Ικανότητες στον κυβερνοχώρο και στρατιωτική κινητικότητα (μετακινήσεις και αντικινητικότητα).

| Δικαιούχοι

Δικαιούχοι του SAFE είναι πρωτίστως τα κράτη-μέλη της ΕΕ, τα οποία λαμβάνουν χαμηλότοκα, μακροπρόθεσμα δάνεια βάσει εγκεκριμένων Εθνικών Σχεδίων Αμυντικών Επενδύσεων. Παράλληλα, προσχωρούντα και υποψήφια κράτη, καθώς και χώρες με ειδικές συμφωνίες ασφάλειας και άμυνας με την ΕΕ, μπορούν να συμμετέχουν σε κοινές προμήθειες και να επωφελοούνται μέσω στοχευμένων συμφωνιών συνεργασίας.

| Διάρκεια και χρονικά όρια

Το SAFE αποτελεί έκτακτο, προσωρινό μέσο: τα κράτη-μέλη είχαν το δικαίωμα υποβολής αιτημάτων μέχρι 30.11.2025. Οι εκταμιεύσεις ολοκληρώνονται έως το 2030, ενώ η διάρκεια των δανείων μπορεί να φτάσει τα 45 έτη, με δεκαετή περίοδο χάριτος για την αποπληρωμή του κεφαλαίου.

| Διαδικασία Συμμετοχής

Αν και το SAFE χρηματοδοτεί απευθείας τα κράτη-μέλη (Government-to-Government, G2G), οι όροι επιλεξιμότητας δημιουργούν ένα ισχυρό κίνητρο "αμυντικού εγκλωβισμού-συνεργασίας" (lock-in) για το ΥΠΕΘΑ να κατευθύνει τις σχεδιαζόμενες προμήθειες προς ευρωπαϊκές και ελληνικές λύσεις. Οι ελληνικές εταιρείες πρέπει να προετοιμαστούν να συμμετάσχουν ως κύριοι ανάδοχοι ή υπεργολάβοι στα εξοπλιστικά προγράμματα που θα ενεργοποιηθούν μέσω αυτής της δανειακής σύμβασης εντός του 2026.

| Κριτήρια Αξιολόγησης

Οι επιχειρήσεις που θα συμμετέχουν σε προμήθειες χρηματοδοτούμενες από το SAFE πρέπει να είναι εγκατεστημένες και διοικούμενες σε κράτος-μέλος της ΕΕ, σε χώρα ΕΖΕΣ/ΕΟΧ ή στην Ουκρανία, να μην ελέγχονται από τρίτες χώρες με τρόπο που να θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια και άμυνα της ΕΕ, να διαθέτουν την αναγκαία παραγωγική και τεχνολογική ικανότητα (ιδίως τον έλεγχο του σχεδιασμού για σύνθετα συστήματα) και να πληρούν τις απαιτήσεις για υψηλό ποσοστό ευρωπαϊκού περιεχομένου και ασφάλεια εφοδιασμού, με ειδική μέριμνα για τη συμμετοχή ΜμΕ και νέων δρώντων στην αλυσίδα αξίας.

| Χρήσιμες Πληροφορίες & Υποστήριξη

Οι επίσημες σελίδες της ΕΕ για το SAFE παρέχουν επικαιροποιημένες πληροφορίες, στρατηγικούς στόχους, κανονιστικά κείμενα και συνοδευτικά factsheets και Q&A.

Σε εθνικό επίπεδο, το NFP καθώς και το ΥΠΕΘΑ προσφέρουν πρακτική υποστήριξη, δικτύωση και ενημέρωση για ευκαιρίες συμμετοχής.

- Directorate General Defence, Industry and Space, https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-defence-industry/safe-security-action-europe_en
- Γενική Διεύθυνση Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων, <https://www.gdaee.mil.gr/?tpent>
- Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας, <https://www.elkak.gr/>
- National Focal Point, <https://www.elkak.gr/category/news/edf-nfp>

| Ειδικά για Ελληνικές Επιχειρήσεις

Για τις ελληνικές επιχειρήσεις, το SAFE αποτελεί μοναδική ευκαιρία για είσοδο ή αναβάθμιση στην ευρωπαϊκή αμυντική αλυσίδα αξίας: εξασφαλίζει μακροπρόθεσμη ζήτηση, ενθαρρύνει συμπαραγωγές και τεχνολογικές συνέργειες με ευρωπαϊκούς ομίλους, αυξάνει την εγχώρια προστιθέμενη αξία σε κρίσιμα οπλικά συστήματα και μπορεί να μετατρέψει την Ελλάδα από περιφερειακό προμηθευτή σε στρατηγικό κόμβο της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας.

Κύριες ευκαιρίες:

- Σταθερή ζήτηση: Δημιουργεί πολυετή, προβλέψιμη ζήτηση για εξοπλισμό (π.χ. πυρομαχικά, ναυπηγήσεις, συστήματα UAV/αντι-UAV), δίνοντας κίνητρο για επενδύσεις σε γραμμές παραγωγής και προσωπικό.
- Συμπαραγωγές και συμπράξεις: Ανοίγει τον δρόμο για συμπαραγωγές με μεγάλους ευρωπαϊκούς ομίλους (π.χ. ναυπηγεία, ηλεκτρονικά, αισθητήρες, θωρακίσεις), με στόχο υψηλότερο ποσοστό ελληνικής προστιθέμενης αξίας.
- Αναβάθμιση ρόλου: Δίνει τη δυνατότητα σε ελληνικές εταιρείες να μεταβούν από τον ρόλο απλού προμηθευτή εξαρτημάτων/υπεργολάβου σε ρόλο σχεδιαστή και ολοκληρωτή συστημάτων σε επιλεγμένα πεδία (ναυπηγική, ηλεκτρονικά, λογισμικό, C4ISR).
- Εξαγωγική διάσταση: Συμμετοχή σε κοινές ευρωπαϊκές πλατφόρμες συνεπάγεται προϊόντα με μεγαλύτερη εξαγωγική προοπτική, όχι μόνο προς την Ελλάδα αλλά σε πολλαπλούς ευρωπαϊκούς και τρίτους χρήστες.

| Συμβουλές & Παραδείγματα Καλής Πρακτικής

Οι ελληνικές επιχειρήσεις χρειάζεται να εξειδικεύσουν τον ρόλο τους σε συγκεκριμένες κατηγορίες SAFE, να επενδύσουν σε παραγωγική ικανότητα και πιστοποιήσεις, και να αναπτύξουν σταθερές συμπράξεις με ευρωπαίους εταίρους, σε στενό συντονισμό με το ελληνικό εγκεκριμένο Εθνικό Σχέδιο Αμυντικών Επενδύσεων του ΥΠΕΘΑ.

Χρηματοδοτικές και συμβουλευτικές παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (European Investment Bank - EIB)

| Η ασφάλεια και η άμυνα ως στρατηγική προτεραιότητα του Ομίλου της ΕΤΕπ

Ο Όμιλος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ), αποτελούμενος από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) – European Investment Bank (EIB) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ) – European Investment Fund (EIF) είναι ο χρηματοδοτικός βραχίονας της ΕΕ. Τα τελευταία χρόνια έχει διευρύνει το εύρος χρηματοδοτήσεων του προωθώντας επενδύσεις στους τομείς της ασφάλειας και της άμυνας, υλοποιώντας και λειτουργώντας παράλληλα με προγράμματα της ΕΕ όπως το REPowerEU, το REARM Europe, η Λευκή βίβλος για την ευρωπαϊκή άμυνα, το χάρτη πορείας για την αμυντική ετοιμότητα για το 2030 και το InvestEU. Η επιλεξιμότητα των επενδύσεων έχει επεκταθεί και πέρα από τις επενδύσεις διττής χρήσης (dual use) σε αμιγώς αμυντικές, μετά την συναπόφαση των ηγετών της ΕΕ, και την επικαιροποίηση των πιστωτικών πολιτικών το 2025.

Ο Όμιλος ΕΤΕπ συνεργάζεται στενά με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το NATO, τα υπουργεία Εθνικής Άμυνας και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας (EDA), διασφαλίζοντας τη συμπληρωματικότητα των επενδύσεων με το ευρύτερο οικοσύστημα αμυντικής χρηματοδότησης της ΕΕ και του NATO. Συμβάλλει επίσης καθοριστικά στη στήριξη πανευρωπαϊκών έργων και στην ενίσχυση της στρατιωτικής κινητικότητας (military mobility), των κρίσιμων αμυντικών υποδομών, των βιομηχανικών ικανοτήτων και της χρηματοδότησης της εφοδιαστικής αλυσίδας.

| Τι Χρηματοδοτεί/Υποστηρίζει

Ο Όμιλος ΕΤΕπ έχει αναπτύξει μια πλήρη δέσμη χρηματοδοτικών εργαλείων που καλύπτει όλο το εύρος της αλυσίδας αξίας του τομέα της άμυνας. Συγκεκριμένα ο Όμιλος της ΕΤΕπ παρέχει:

1 | Άμεση χρηματοδότηση:

- 1.1. Χρηματοδοτήσεις προς τον δημόσιο τομέα για αμυντικές υποδομές και για την αμυντική βιομηχανική βάση.
- 1.2. Εταιρικές χρηματοδοτήσεις προς μεγάλες επιχειρήσεις αλλά και χρηματοδότηση έργων (project finance) που αφορούν τους κατασκευαστές αμυντικών έργων, αλλά και την υποστήριξη της έρευνας, της ανάπτυξης και της καινοτομίας.
- 1.3. Χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου (venture debt) για ταχέως αναπτυσσόμενες και εξαιρετικά καινοτόμες ΜμΕ και μεσαίας κεφαλαιοποίησης επιχειρήσεις / κεφάλαιο ανάπτυξης (growth capital) / χρηματοδότηση ανάπτυξης (scale up debt) σε αμυντικές τεχνολογίες.

2 | 2) Χρηματοδότηση μέσω ενδιάμεσων φορέων:

- 2.1 Χρηματοδοτήσεις μέσω εμπορικών τραπεζών για ΜμΕ και μεσαίας κεφαλαιοποίησης επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ή/και υλοποιούν επενδύσεις στον τομέα της ασφάλειας και άμυνας (π.χ. μέσω της χορήγησης σε συνεργαζόμενες τράπεζες χρηματοδοτήσεων πολλαπλών δικαιούχων, και εγγυήσεων χαρτοφυλακίων δανείων).
- 2.2. Επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου του (ΕΤαΕ)/EIF σε καινοτόμες νεοφυείς επιχειρήσεις μέσω ταμείων επιχειρηματικών κεφαλαίων (Venture Capital Funds) και κεφαλαίων ιδιωτικών συμμετοχών (Private Equity Funds) που προορίζονται, είτε εν μέρει είτε πλήρως, για την ασφάλεια και την άμυνα.

3 | Συμβουλευτικές υπηρεσίες επενδύσεων: Στήριξη του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα μέσω των συμβουλευτικών υπηρεσιών του Ομίλου για τον προσδιορισμό προτεραιοτήτων στον τομέα της άμυνας, για την προετοιμασία έργων αλλά και έργων συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ).**Δικαιούχοι**

Ένα ευρύ φάσμα φορέων σε ολόκληρο το αμυντικό οικοσύστημα της Ευρώπης μπορεί να επωφεληθεί. Συγκεκριμένα:

- 1 | Κρατικοί φορείς, συμπεριλαμβανομένων των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας και των περιφερειακών/τοπικών αρχών που χρηματοδοτούν τη στρατιωτική δραστηριότητα, τις στρατηγικές υποδομές ή τις εγκαταστάσεις εκπαίδευσης στρατιωτικού ενδιαφέροντος.

- 2 | Μεγάλες εταιρείες/εταιρείες αμυντικού ενδιαφέροντος, ειδικά εκείνες που αυξάνουν την παραγωγική τους δυναμικότητα, αναπτύσσουν νέες αμυντικές τεχνολογίες ή ενισχύουν την ανθεκτικότητα της εφοδιαστικής αλυσίδας.
- 3 | Καινοτόμες νεοφυείς επιχειρήσεις (startups), εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης, εταιρείες ταχείας ανάπτυξης (scale-ups), εταιρείες ειδικού σκοπού (Special Purpose Vehicles – SPVs) και ΜμΕ, συμπεριλαμβανομένων των προμηθευτών και κατασκευαστών υποσυστημάτων, των φορέων καινοτομίας και των εταιρειών αμυντικής τεχνολογίας σε πρώιμο στάδιο.
- 4 | Ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια (Private Equity Funds) και κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου (Venture Capital Funds) που επικεντρώνονται σε επενδύσεις στους τομείς της ασφάλειας, και της άμυνας, αλλά και στη τεχνολογία όπως είναι οι αναδυόμενες τεχνολογίες (emerging technologies) και η υπερπροηγμένη τεχνολογία (deep-tech subsectors).
- 5 | Εμπορικές τράπεζες οι οποίες συνεργάζονται με τον Όμιλο της ΕΤΕπ (π.χ. μέσω δανείων πολλαπλών δικαιούχων και εγγυήσεων χαρτοφυλακίων δανείων) για να παράσχουν χρηματοδότηση σε ΜμΕ και μεσαίας κεφαλαιοποίησης επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ή/και υλοποιούν επενδύσεις στον τομέα της ασφάλειας και άμυνας.

Είδος επενδύσεων

Μετά την επέκταση των χρηματοδοτήσεων το 2025 στους τομείς της άμυνας και ασφάλειας, είναι πλέον πλήρως επιλέξιμα όχι μόνο τα έργα ή χρηματοδοτήσεις διττής χρήσης (dual use) αλλά και οι αμιγώς αμυντικές επενδύσεις. Η ΕΤΕπ χρηματοδοτεί πλέον επενδύσεις σε πέντε στρατηγικούς τομείς:

- 1) Κρίσιμες αμυντικές υποδομές — όπως στρατόπεδα, εγκαταστάσεις εκπαίδευσης, διάδρομοι μεταφορών και κινητικότητας, λιμένες, υποδομές διττής/διπλής χρήσης ή στρατιωτικής υλικοτεχνικής υποστήριξης.
- 2) Βιομηχανικές αμυντικές δραστηριότητες – όπως επενδύσεις που αφορούν την ανάπτυξη και ενίσχυση παραγωγικών δυνατοτήτων, όπως γραμμές παραγωγής μη επανδρωμένων αεροσκαφών, δορυφορικού εξοπλισμού, προηγμένων οπτικών (advanced optics), αεροηλεκτρονικών (avionics), ενεργειακών υλικών (energetics), συστημάτων ραντάρ, εγκαταστάσεων συντήρησης και επισκευής οχημάτων, συστημάτων εκτόξευσης, και προηγμένων υλικών.
- 3) Έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία (R&D) – επενδύσεις σε τεχνολογίας αιχμής, όπως η ΤΝ, η ρομποτική, η κβαντική τεχνολογία, ο κυβερνοχώρος, οι αισθητήρες, τα συστήματα επιτήρησης, ο ηλεκτρονικός πόλεμος (electronic warfare), τα συστήματα πρόωσης οι διαστημικές τεχνολογίες καθώς και τα προηγμένα οπτικά και η αεροηλεκτρονική.
- 4) Υποστήριξη των χρηματοδοτικών αναγκών ΜμΕ – χρηματοδοτήσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση της ρευστότητας και της αναπτυξιακής ικανότητας των ΜμΕ, μέσω εργαλείων όπως κεφάλαιο κίνησης, χρηματοδότηση επενδύσεων και επέκτασης, χρηματοδότηση εξαγωγών και μηχανισμοί όπως η αντίστροφη χρηματοδότηση εφοδιαστικής αλυσίδας (reverse factoring), σε συνεργασία με εμπορικές τράπεζες.
- 5) Οικοσύστημα μετοχικών επενδύσεων (equity ecosystem) σε τεχνολογίες άμυνας και ασφάλειας μέσω ταμείων επιχειρηματικών κεφαλαίων που επενδύουν σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε τομείς της άμυνας, της διαστημικής τεχνολογίας, της κυβερνοασφάλειας και γενικότερα σε τεχνολογίες αιχμής διττής χρήσης.

Εξαιρούμενες Δραστηριότητες

Ο κατάλογος εξαιρουμένων δραστηριοτήτων της ΕΤΕπ (<https://www.eib.org/en/publications/20250132-eib-group-excluded-activities>) περιλαμβάνει την χρηματοδότηση όπλων και πυρομαχικών.

Εκτός της ΕΕ, εξαιρείται επίσης η χρηματοδότηση στρατιωτικού ή αστυνομικού εξοπλισμού και οι υποδομές. Διευκρινίζεται ότι οι τελικοί δικαιούχοι χρηματοδοτήσεων από τον Όμιλο της ΕΤΕπ μπορούν να δραστηριοποιούνται στην παραγωγή όπλων και πυρομαχικών, υπό την προϋπόθεση ότι η χρηματοδότηση του Ομίλου ΕΤΕπ δεν θα κατευθυνθεί στις συγκεκριμένες δραστηριότητες.

Διαδικασία Συμμετοχής

Ο Όμιλος ΕΤΕπ προσφέρει μια απλή διαδικασία για την υποβολή αιτήσεων για έργα ασφάλειας και άμυνας, ανάλογα με το είδος της χρηματοδότησης το είδος και το μέγεθος της εταιρείας που χρειάζεται χρηματοδοτική στήριξη.

Για μεγάλες επιχειρήσεις/μεγάλα έργα στην Ελλάδα προτείνεται η άμεση επικοινωνία με το Γραφείο του Ομίλου της ΕΤΕπ στην Ελλάδα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (athens@eib.org). Τα αιτήματα διαβιβάζονται άμεσα στην Επενδυτική Ομάδα της ΕΤΕπ για την Ελλάδα και τη μονάδα που έχει συστήσει η ΕΤΕπ για την ασφάλεια και την άμυνα (Security and Defence Office – SDO, <https://www.eib.org/en/projects/topics/security-defence/index>).

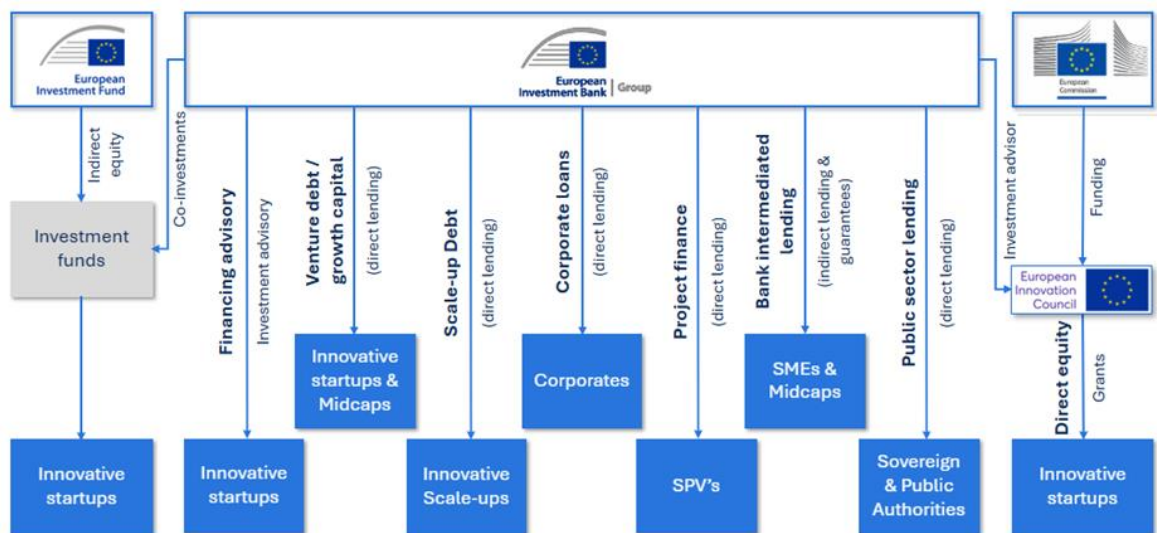
Οι μικρομεσαίες και μεσαίες κεφαλαιοποίησης επιχειρήσεις προσκαλούνται να επικοινωνούν απευθείας με τις εμπορικές τράπεζες στην Ελλάδα (ιστοσελίδα ΕΤΕπ: [List of intermediaries - Greece](#)) σύμφωνα με τα προγράμματα που ανακοινώνονται και στις ιστοσελίδες τους.

Τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια (Private Equity Funds) και κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου (Venture Capital Funds) προσκαλούνται να απευθύνονται απευθείας στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων.

Η ιστοσελίδα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων περιλαμβάνει πληροφορίες για την καλύτερη κατανόηση του τρόπου συνεργασίας (<https://www.eif.org/>).

Η ιστοσελίδα της ΕΤΕπ περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις επενδύσεις για την άμυνα και την ασφάλεια (<https://www.eib.org/en/projects/topics/security-defence/index>) και ειδικότερες πληροφορίες σχετικά με τα εργαλεία χρηματοδότησης και συμβουλευτικών υπηρεσιών που παρέχονται μέσω του Ομίλου της ΕΤΕπ με αξιοποίηση και εργαλείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Κρατών Μελών (<https://www.eib.org/en/products/index>).

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται συνοπτικά τα βασικά εργαλεία χρηματοδότησης του Ομίλου της ΕΤΕπ.

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας & Τεχνολογίας (EIT) – 28DIGITAL & Εθνικός Επιταχυντής Τεχνολογιών Διττής Χρήσης

Τι είναι το εργαλείο;

Το 28DIGITAL (το οποίο μέχρι πρότινος ήταν γνωστό ως EIT Digital) αποτελεί μία από τις κορυφαίες Κοινότητες Γνώσης και Καινοτομίας (Knowledge and Innovation Centers, KICs) του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας (European Institute of Technology, EIT). Με δεδομένη την ανάγκη της Ευρώπης για επίτευξη στρατηγικής αυτονομίας και ενίσχυσης της κυβερνοασφάλειας, το 28DIGITAL έχει στραφεί δυναμικά στην ανάπτυξη τεχνολογιών διττής χρήσης. Αρχές του 2026, σε μια κίνηση ορόσημο για το ελληνικό οικοσύστημα, το 28DIGITAL υπέγραψε Μνημόνιο Συνεργασίας (MoU) με το Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας (ΕΛΚΑΚ). Κεντρικός πυλώνας αυτής της συνεργασίας είναι η δημιουργία του Εθνικού Επιταχυντή Τεχνολογιών Διττής Χρήσης (National Dual-Use Technology Accelerator) στην Ελλάδα, μια εμβληματική πρωτοβουλία που γεφυρώνει την ακαδημαϊκή έρευνα, την ψηφιακή καινοτομία και την αμυντική-εμπορική αξιοποίηση.

Τι Χρηματοδοτεί/Υποστηρίζει

Το σχήμα εστιάζει κυρίως στην ψηφιακή τεχνολογική ανάπτυξη (λογισμικό, ΤΝ, ανάλυση δεδομένων, κυβερνοασφάλεια) που μπορεί να εξυπηρετήσει ταυτόχρονα ειρηνικούς σκοπούς και προκλήσεις εθνικής ασφάλειας. Μέσα από τον Εθνικό Επιταχυντή, το πρόγραμμα διοργανώνει «Προκλήσεις» (Challenges). Ενδεικτικά, στο «European AI Challenge 2025», το ΕΛΚΑΚ και το 28DIGITAL κάλεσαν τις ελληνικές εταιρείες να παρουσιάσουν λύσεις με θέμα την «Ανθεκτικότητα και Προσβασιμότητα των Μεταφορών σε Συνθήκες Κρίσης». Ζητήθηκαν διττές λύσεις (π.χ. διαχείριση στόλων αυτόνομων οχημάτων, αυτόματη δρομολόγηση με ΤΝ, προσωρινά πλωτά δίκτυα) που διασφαλίζουν την τροφοδοσία της χώρας κατά τη διάρκεια φυσικών καταστροφών (πολιτική προστασία) ή στρατιωτικών κρίσεων (άμυνα).

Δικαιούχοι

Το σχήμα αφορά σε ερευνητές, ερευνητικές ομάδες και τεχνοβλαστούς Πανεπιστημίων και Ερευνητικών Κέντρων, νεοφυείς επιχειρήσεις και ταχέως αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις στους τομείς των ψηφιακών τεχνολογιών και της ΤΝ.

Τύποι και Μέγεθος Χρηματοδότησης/Υποστήριξης

Το 28DIGITAL δεν παρέχει αμιγώς παραδοσιακές επιχορηγήσεις, αλλά "υπηρεσίες αξίας" και κεφάλαια ανάπτυξης. Παρέχει δομημένη επιχειρηματική επιτάχυνση (acceleration services), mentoring και υπηρεσίες "soft-landing" (διευκόλυνση ομαλής ένταξης όπως εύρεση χώρων εργασίας, νομική υποστήριξη, κλπ) για την επέκταση των ελληνικών εταιρειών στις διεθνείς αγορές. Παράλληλα, μέσα από προγράμματα όπως το "SPIN: Rise 2026", υποστηρίζει επιστήμονες να μετατρέψουν την ακαδημαϊκή τους αριστεία σε εμπορικό προϊόν επιτυγχάνοντας έτσι υψηλό επιχειρησιακό αντίκτυπο (real-world impact). Μέσω του ΕΛΚΑΚ, διευκολύνεται η διασύνδεση με εθνικά και ευρωπαϊκά ταμεία για περαιτέρω χρηματοδότηση (διευκόλυνση πρόσβασης σε επιχειρηματικά κεφάλαια).

Διάρκεια, Διαδικασία Συμμετοχής και Κριτήρια

Η συμμετοχή γίνεται μέσω ανοικτών προσκλήσεων και διαγωνισμών (Open Calls / Challenges) που ανακοινώνονται περιοδικά. Τα προγράμματα επιτάχυνσης διαρκούν συνήθως αρκετούς μήνες. Η αξιολόγηση εστιάζει στον βαθμό της ψηφιακής καινοτομίας, την ασφάλεια, την ηθική διάσταση της ΤΝ (ethical AI) και την ικανότητα της προτεινόμενης λύσης να ενισχύσει την τεχνολογική ανεξαρτησία και τη στρατηγική αυτονομία της Ευρώπης.

Χρήσιμες Πληροφορίες

- 28DIGITAL (EIT Digital): <https://28digital.eu>
- Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας, <https://www.elkak.gr/>

Χρηματοδοτικά Προγράμματα του Ελληνικού Κέντρου Αμυντικής Καινοτομίας (ΕΛΚΑΚ)

Τι είναι το εργαλείο

Το Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας (ΕΛΚΑΚ, Hellenic Centre for Defence Innovation - HCDI) αποτελεί τον κεντρικό θεσμικό πυλώνα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας για την ανάπτυξη της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας και την προώθηση των αμυντικών τεχνολογιών. Ήδη εντός των πρώτων ετών της λειτουργίας του (2024-2026), έχει αναλάβει τον κομβικό ρόλο της υλοποίησης προγραμμάτων Ε&Α που περιλαμβάνονται στο Μακροπρόθεσμο Πρόγραμμα Αμυντικών Εξοπλισμών (ΜΠΑΕ), οι προβλεπόμενες πιστώσεις του οποίου ανέρχονται σε 25 δισεκατομμύρια ευρώ (με ορίζοντα 12ετίας).

Το ΕΛΚΑΚ λειτουργώντας ως Αναθέτουσα Αρχή, αξιοποιεί διάφορα εργαλεία με στόχο την ανάπτυξη ευκαιριών συνεργασίας με ελληνικές εταιρείες και κοινοπραξίες. Σε αρχικό στάδιο, διενεργούνται προκαταρκτικές διαβουλεύσεις με την αγορά κατόπιν δημοσίευσης σχετικών προσκλήσεων (Request for Information - RFI), τα οποία χαρτογραφούν το δυναμικό και την τεχνογνωσία της αγοράς και δημιουργούν τη βάση για τον επιχειρησιακό σχεδιασμό. Ακολουθώντας, εκδίδονται Προσκλήσεις για Υποβολή Αιτήσεων Συμμετοχής / Προτάσεων (Request for Proposals - RFP) με σκοπό την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων για την υλοποίηση έργων Έρευνας και Ανάπτυξης (Ε&Α). Οι διαδικασίες αυτές διενεργούνται κυρίως μέσω του ανταγωνιστικού διαλόγου, ώστε το ΕΛΚΑΚ να έχει τη δυνατότητα να συνδιαλέγεται με τους υποψήφιους αναδόχους επί επιχειρησιακών / τεχνικών παραμέτρων των προτεινόμενων τεχνολογικών λύσεων, να προωθεί τις συνεργασίες μεταξύ αυτών και εντέλει να διαμορφώνει τις βέλτιστες τεχνικές προδιαγραφές, και συμμετεχόντων. Τέλος ως μέσο επικύρωσης λύσεων / τεχνολογιών υψηλού επιπέδου τεχνολογικής ωριμότητας, το ΕΛΚΑΚ σε συνεργασία και συντονισμό με το ΓΕΕΘΑ και τα ΓΕ, παρέχει τη δυνατότητα στο ελληνικό αμυντικό οικοσύστημα να συμμετάσχει σε επιλεγμένες στρατιωτικές ασκήσεις, προκειμένου να δοκιμάσει τα συστήματά του και να αξιολογηθούν οι δυνατότητές τους σε πραγματικές επιχειρησιακές συνθήκες. Η διαδικασία υποστηρίζεται από στοχευμένη καθοδήγηση (mentoring) σε τεχνολογίες ενδιαφέροντος των Ενόπλων Δυνάμεων, βάσει των συμπερασμάτων που θα προκύπτουν από τις δοκιμές, επιτρέποντας στις συμμετέχουσες εταιρείες τη σταδιακή αναβάθμιση των προϊόντων που θα δοκιμάζουν στο πεδίο.

Το ΕΛΚΑΚ λειτουργεί με ευελιξία νεοφυούς επιχείρησης, προωθώντας ερευνητικά προγράμματα διττής χρήσης και αμιγώς αμυντικών τεχνολογιών. Το ΕΛΚΑΚ επιδιώκει την επιτάχυνση της ερευνητικής δραστηριότητας στο χώρο της άμυνας και είναι αναθέτουσα αρχή σε έργα Ε&Α. Σε αυτό το πλαίσιο αξιοποιούνται ταχείες διαδικασίες (fast track) που ενδεχόμενα θα καταλήξουν στη συμβασιοποίηση σχετικών έργων. Παράλληλα, αποτελεί τον μοναδικό πιστοποιημένο (EU Secret) Κόμβο Καινοτομίας στην Ελλάδα.

Επιπλέον, στοχεύοντας στην εύρεση λύσεων για συγκεκριμένα επιχειρησιακά προβλήματα, διενεργεί δράσεις Καινοτομίας (Innovation Challenges) προς το οικοσύστημα με στόχο τον εντοπισμό και την αξιολόγηση καινοτόμων τεχνολογικών λύσεων. Αυτές οι προκλήσεις λειτουργούν ως ένα υβριδικό εργαλείο Ε&Α, όπου η εκάστοτε προσφερόμενη λύση δύναται να "κεντρίσει" το ενδιαφέρον ενός επιχειρηματικού φορέα ή ακόμα και ενός επιχειρησιακού φορέα των ΕΔ και να οδηγήσει σε περαιτέρω τεχνολογική της ωρίμανση.

Το ΕΛΚΑΚ είναι ο εθνικός αντιπρόσωπος στο NATO DIANA (βλ. ακολούθως) και ως εκ τούτου υποστηρίζει χρηματοδοτικά τις δράσεις του Εθνικού Κέντρου Έρευνας Φυσικών Επιστημών (ΕΚΕΦΕ) «Δημόκριτος», που η Συμμαχία έχει επιλέξει μεταξύ άλλων συμμαχικών επιταχυντών. Το ΕΛΚΑΚ αποτελεί τον Εθνικό Αντιπρόσωπο της Ελλάδας και στο Ταμείο Καινοτομίας της Συμμαχίας του NATO -NATO Innovation Fund (NIF) (βλ. ακολούθως)-, στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας (EDA) και λειτουργεί ως Εθνικό Σημείο Επαφής (NFP) για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (EDF).

Τι Χρηματοδοτεί/Υποστηρίζει

Το ΕΛΚΑΚ χρηματοδοτεί ένα πλέγμα δραστηριοτήτων, όπως Ε&Α σε κρίσιμες τεχνολογικές περιοχές, π.χ. προηγμένους αισθητήρες, ολοκληρωμένα συστήματα διοίκησης-ελέγχου, κυβερνοασφάλεια, μη επανδρωμένα συστήματα (εναέρια, χερσαία και θαλάσσια), νέα υλικά υψηλών επιδόσεων και καινοτόμες ενεργειακές λύσεις, καθώς και σε άλλους συναφείς τομείς αιχμής. Η παρεχόμενη υποστήριξη εκ μέρους του ΕΛΚΑΚ καλύπτει όλο το φάσμα της ωρίμανσης της τεχνολογίας, από τη βασική και εφαρμοσμένη έρευνα έως την πειραματική ανάπτυξη και την προσαρμογή των τεχνολογιών σε επιχειρησιακές ανάγκες.

Επίσης, το ΕΛΚΑΚ εστιάζει στην ανάπτυξη και δοκιμή πρωτοτύπων, πιλοτικών εγκαταστάσεων, καθώς και άλλων επιμέρους σταδίων ωρίμανσης ενός προϊόντος ή τεχνολογίας, π.χ. πρώιμο πείραμα, δοκιμή ή απόδειξη εφικτότητας (proof of concept) και πρώτη λειτουργική έκδοση προϊόντος (minimum viable product), ώστε οι ερευνητικές ιδέες να μετατραπούν σε λειτουργικά συστήματα και προϊόντα που μπορούν να αξιολογηθούν και να αξιοποιηθούν υπό πραγματικές συνθήκες. Στο πλαίσιο αυτό, περιλαμβάνονται δοκιμές και διαδικασίες πιστοποίησης σε πραγματικές επιχειρησιακές συνθήκες των Ενόπλων Δυνάμεων, με έμφαση στη λειτουργική αξιοπιστία, τη διαλειτουργικότητα και την ασφάλεια.

Ομοίως, το ΕΛΚΑΚ ενισχύει τις δραστηριότητες εμπορικής αξιοποίησης, όπως η στρατηγική επιχειρησιακή ανάπτυξη (business planning), ο σχεδιασμός και υλοποίηση ενεργειών και δράσεων προς την αγορά (go to market), οι δράσεις εξωστρέφειας και διεθνοποίησης, καθώς και η ενεργής συμμετοχή σε τεχνολογικούς σχηματισμούς, εκθέσεις και στοχευμένες υπηρεσίες διασύνδεσης με τη βιομηχανία και επενδυτές. Παράλληλα, προσφέρεται υποστήριξη για την προστασία, διαχείριση και αξιοποίηση δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας (ευρεσιτεχνίες, σήματα, λογισμικό), ώστε τα αποτελέσματα της έρευνας να μετατρέπονται σε βιώσιμες επιχειρηματικές ευκαιρίες.

Τρέχουσες Δράσεις & Προγράμματα: Βάσει του επιχειρησιακού σχεδιασμού (Οδικός Χάρτης Έργων 2025-2026), το ΕΛΚΑΚ χρηματοδοτεί και ωριμάζει τεχνολογίες που ανταποκρίνονται στις άμεσες επιχειρησιακές ανάγκες των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων, εφαρμόζοντας μοντέλα όπως τα RFPs και RFIs. Για το διάστημα 2025-2026, το ΕΛΚΑΚ ενεργοποίησε έναν φιλόδοξο οδικό χάρτη 22 Ερευνητικών Έργων, εκ των οποίων τα 6 πρώτα έχουν ήδη εισέλθει σε φάση προκήρυξης και δημοπράτησης. Στα έργα αυτά (προϋπολογισμού πολλών δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ) περιλαμβάνονται:

- Συστήματα Διαχείρισης Τακτικής Μάχης (Tactical Battle Management System).
- Ανάπτυξη Μη Επανδρωμένων Σκαφών Επιφανείας (USVs).
- Ανάπτυξη Μη Επανδρωμένων Αεροσκαφών (Cargo UAVs - Μεσαίας Κλάσης).
- Περιφερόμενα Πυρομαχικά (Loitering Munitions) για σταθερές και περιστροφικές πλατφόρμες.
- Συστήματα επιτήρησης (ακουστικοί/οπτικοί αισθητήρες) και παρεμβολείς (Transient Overvoltage Suppression).
- Ανάπτυξη Εθνικού Δορυφόρου SAR.
- Ασφαλή δίκτυα δρομολόγησης δεδομένων μέσω AI.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι είναι ελληνικές νεοφυείς επιχειρήσεις, ΜμΕ, ερευνητικά κέντρα και μεγάλες βιομηχανίες. Προκειμένου να ενισχύσει τη δυναμική των δικαιούχων, το ΕΛΚΑΚ έχει διαμορφώσει ένα ισχυρό οικοσύστημα (Hellenic Defence Ecosystem) προχωρώντας στη σύναψη 19 "κομβικών" Μνημονίων Συνεργασίας (MoUs) τη διετία 2025-2026. Ενδεικτικά, αναφέρουμε τα Μνημόνια Συνεργασίας:

- **Με το 28DIGITAL (EIT Digital):** Ίδρυση του Εθνικού Επιταχυντή Τεχνολογιών Διττής Χρήσης για τη σύνδεση ψηφιακών εταιρειών με αμυντικά ταμεία.
- **Με το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ):** Για την ενίσχυση της έρευνας, τη δημιουργία πανεπιστημιακών τεχνοβλαστών στην άμυνα και τη διαμεσολάβηση με επενδυτές.

- **Με το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (ΕΑΑ):** Μεταφορά τεχνογνωσίας, στήριξη κατοχύρωσης ελληνικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και κοινή διοργάνωση διαγωνισμών για καινοτομικές προκλήσεις.
- **Με τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΣΕΠΕ):** Προώθηση της εφαρμοσμένης έρευνας στην τεχνητή νοημοσύνη (AI), τα μεγάλα δεδομένα και το υπολογιστικό νέφος (cloud) για τις Ένοπλες Δυνάμεις. Παράλληλα, το ΕΛΚΑΚ παρέχει στις ελληνικές επιχειρήσεις πρόσβαση στο ευρωπαϊκό επενδυτικό δίκτυο «EuroQuity» σε συνεργασία με τη γαλλική Bpifrance.
- **Με το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ):** Για τη χαρτογράφηση του επιστημονικού και τεχνολογικού δυναμικού του εγχώριου αμυντικού συστήματος μέσα από εξειδικευμένες αναλύσεις δεδομένων, την κατανόηση των επιστημονικών και τεχνολογικών τάσεων, κλπ.

Τύποι και Μέγεθος Χρηματοδότησης/Υποστήριξης

Το ΕΛΚΑΚ χρησιμοποιεί συνδυασμό επιχορηγήσεων, συγχρηματοδοτήσεων, επιστρεπτέων ή μη ενισχύσεων, εγγυήσεων και κεφαλαιακών συμμετοχών, ανάλογα με το στάδιο ωριμότητας της τεχνολογίας και τον επιχειρηματικό κίνδυνο.

Τα ποσοστά ενίσχυσης και τα ανώτατα/κατώτατα ποσά ανά έργο προσδιορίζονται σε κάθε προκήρυξη (π.χ. μέγιστος προϋπολογισμός ανά πρόταση, διακριτό ποσοστό για έρευνα και για εμπορευματοποίηση), συχνά με δυνατότητα συνδυασμού με εθνικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους.

Διάρκεια και χρονικά όρια

Κάθε δράση έχει συγκεκριμένη διάρκεια υλοποίησης (π.χ. 12–36 μήνες για έργα Ε&Α, ενώ ισχύουν μικρότερες περίοδοι για προγράμματα επιτάχυνσης) με συγκεκριμένες καταληκτικές ημερομηνίες.

Διαδικασία Συμμετοχής

Δεδομένου ότι οι προσκλήσεις δημοσιεύονται σε κύκλους (calls) είναι σημαντικό οι επιχειρήσεις να παρακολουθούν τακτικά τη σελίδα προκηρύξεων του ΕΛΚΑΚ για νέες ευκαιρίες, τυχόν παρατάσεις, διευκρινίσεις και ενημερωμένες εκδόσεις οδηγών εφαρμογής.

Η διαδικασία συμμετοχής είναι η ακόλουθη:

- Εντοπισμός σχετικής προκήρυξης στην ενότητα "Προκηρύξεις" της ιστοσελίδας του ΕΛΚΑΚ, μελέτη των όρων, επιλέξιμων δαπανών, καθορισμός επιπέδου τεχνολογικής ωριμότητας (TRL) και ειδικών προϋποθέσεων (π.χ. συνεργασίες, πιστοποιήσεις ασφάλειας).
- Προετοιμασία και ηλεκτρονική υποβολή πρότασης μέσω της πλατφόρμας ή της διαδικασίας που ορίζει κάθε προκήρυξη, συμπεριλαμβανομένων της τεχνικής περιγραφής, του σχεδίου εργασιών, του προϋπολογισμού, του χρονοδιαγράμματος και των λοιπών απαιτούμενων δικαιολογητικών.
- Αξιολόγηση από επιτροπές εμπειρογνομόνων και αρμόδιες υπηρεσίες, η έκδοση αποτελεσμάτων, η υπογραφή σύμβασης, η υλοποίηση με ενδιάμεσες/τελικές αναφορές και οικονομικούς ελέγχους, και η τελική παραλαβή-αξιολόγηση των αποτελεσμάτων από τον φορέα.

Πέραν της παροχής κεφαλαίων μέσω των προκηρύξεων, το ΕΛΚΑΚ εστιάζει στις δοκιμές πεδίου. Παρέχει στις καινοτόμες επιχειρήσεις συντονισμένη πρόσβαση σε διαπιστευμένα εργαστήρια και κέντρα δοκιμών (test environments). Κορυφαίο παράδειγμα αποτελεί η δυνατότητα επιχειρησιακών δοκιμών στο πεδίο κατά τη διάρκεια πραγματικών στρατιωτικών ασκήσεων (όπως η άσκηση «ΔΟΥΡΕΙΟΣ ΙΠΠΟΣ 2026»), επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να αξιολογήσουν τις προσφερόμενες τεχνολογικές λύσεις υπό ρεαλιστικές συνθήκες (TRL 7/8).

Κριτήρια Αξιολόγησης

Τα κριτήρια με τα οποία αξιολογούνται οι υποβληθείσες προτάσεις είναι τα ακόλουθα:

- Ο βαθμός καινοτομίας, η τεχνολογική ωριμότητα, η τεχνική αρτιότητα της πρότασης, η ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος και προϋπολογισμού, καθώς και οι σαφήνεια των παραδοτέων.
- Η στρατηγική συνάφεια με τις ανάγκες των Ενόπλων Δυνάμεων και της εγχώριας/συμμαχικής αμυντικής βιομηχανίας, η δυνατότητα επιχειρησιακής αξιοποίησης και η συμβολή σε διαλειτουργικότητα με NATO και ΕΕ.
- Η δυνατότητα εμπορικής αξιοποίησης (business potential), το σχέδιο προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας, η ποιότητα ομάδας υλοποίησης και οι ενδεχόμενες συνέργειες με εθνικούς/ευρωπαϊκούς τεχνολογικούς σχηματισμούς, βιομηχανικές ενώσεις ή άλλα προγράμματα.

Χρήσιμες Πληροφορίες & Υποστήριξη

- Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας, <https://www.elkak.gr/>
- Το ΕΛΚΑΚ παρέχει τακτικά Intelligence Briefings, Webinars και υπηρεσίες δικτύωσης και διασύνδεσης (matchmaking & networking) για την προετοιμασία των εταιρειών πριν υποβάλουν προτάσεις σε ευρωπαϊκά και εθνικά όργανα.

Συμβουλές & Παραδείγματα Καλής Πρακτικής

Προσεκτική ανάλυση των τρεχουσών και προηγούμενων προκηρύξεων για να εντοπιστούν επαναλαμβανόμενες προτεραιότητες (π.χ. συγκεκριμένα τεχνολογικά πεδία ή επιχειρησιακά κενά) έτσι ώστε να "αντιστοιχηθεί" η υπό διαμόρφωση η πρόταση σε σαφώς ορισμένη επιχειρησιακή ανάγκη.

Συγκρότηση ομάδας με τεχνολογικές και επιχειρησιακές δεξιότητες, στρατηγική αξιοποίησης της πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας (ευρεσιτεχνίες, εμπορικά μυστικά, άδειες) και πρόβλεψη δεικτών επιτυχίας (π.χ. βελτίωση επιβιωσιμότητας, μείωση κόστους, αύξηση διαλειτουργικότητας).

Καλές πρακτικές για ελληνικές και ευρωπαϊκές ΜμΕ περιλαμβάνουν τη συμμετοχή σε συνεργατικά σχήματα με ερευνητικά ιδρύματα και μεγάλες αμυντικές βιομηχανίες, την υλοποίηση πιλοτικών έργων με τις Ένοπλες Δυνάμεις για αποσφαλμάτωση και βελτίωση (fine-tuning) της λύσης και την παράλληλη αξιοποίηση άλλων ευρωπαϊκών προγραμμάτων (όπως του EDF) για την κλιμάκωση των αποτελεσμάτων.

Παροχή φοροαπαλλαγών σε επιχειρήσεις που υλοποιούν έργα επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας

Τι είναι το εργαλείο

Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ) του Υπουργείου Ανάπτυξης έχει θεσπίσει πλαίσιο φορολογικών κινήτρων για επιχειρήσεις που πραγματοποιούν δαπάνες Ε&Α στην Ελλάδα. Παρότι το συγκεκριμένο θεσμικό πλαίσιο δεν αφορά αποκλειστικά ή εξειδικεύει στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην αμυντική έρευνα και τεχνολογία, αυτές οι επιχειρήσεις, ένεκα της ερευνητικής τους δραστηριότητας, δύνανται να κάνουν χρήση των σχετικών φοροαπαλλαγών, εξ ου και τα συγκεκριμένα κίνητρα συμπεριλαμβάνονται σε αυτό τον οδηγό. Οι απαλλαγές αφορούν την έκπτωση αυξημένου ποσοστού των δαπανών έρευνας από τα ακαθάριστα έσοδα, έτσι ώστε να μειώνεται το τελικό φορολογητέο εισόδημα των επιχειρήσεων. Με τη συγκεκριμένη ρύθμιση, στόχος είναι να δοθεί κίνητρο στις επιχειρήσεις ώστε να αυξήσουν τις σχετικές επενδύσεις, συμβάλλοντας στη γενικότερη αναβάθμισή τους και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Τι Χρηματοδοτεί/Υποστηρίζει

Χρηματοδοτούνται δαπάνες σχετικές με την υλοποίηση έρευνας, ανάπτυξης πειραματικών προϊόντων και τεχνολογιών, καθώς και με λειτουργικές και κεφαλαιακές δαπάνες όπως ενοίκια, λογαριασμοί, αγορά λογισμικού, επιστημονικός εξοπλισμός και αμοιβές προσωπικού. Μπορούν επίσης να ενταχθούν τα έξοδα για μετακινήσεις, συνεργασίες με ερευνητικά κέντρα, πανεπιστήμια ή τεχνολογικούς φορείς, καθώς και οι αποσβέσεις του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται για τις ανάγκες της έρευνας. Οι δαπάνες μπορούν να αφορούν και διεθνή συνέργεια, εμπορευματοποίηση προϊόντων ή συμμετοχή σε τεχνολογικούς σχηματισμούς και δίκτυα καινοτομίας.

Συγκεκριμένα, χρηματοδοτεί δαπάνες που σχετίζονται με τη διενέργεια επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας, όπως:

- Έρευνα και πειραματική ανάπτυξη

- Ανάπτυξη προϊόντων
- Δοκιμές και πιλοτικές εφαρμογές
- Συνεργασίες με Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα
- Παραγωγή και εμπορευματοποίηση

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι είναι όλες οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως μεγέθους. Υπάρχουν ειδικές αυξημένες φοροαπαλλαγές για ΜμΕ.

Το Νέο Πλαίσιο του Ν. 5162/2024: Από το φορολογικό έτος 2025, το Άρθρο 35 του Ν. 5162/2024 αναβάθμισε δραστικά τα κίνητρα για τις ΜμΕ, καθιστώντας τα από τα πλέον ανταγωνιστικά παγκοσμίως:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΚΠΤΩΣΗΣ
Βασική Έκπτωση ΜμΕ	200% (εφόσον δαπάνες Ε&Α > 20% συνολικών δαπανών)
Συνεργατικά Έργα	250% για δαπάνες που αφορούν εξοπλισμό και εργαστήρια
Ρήτρα Ανάπτυξης	315% εφόσον καταγράφεται συνεργασία μεταξύ με νεοφυή επιχείρηση, Ακαδημαϊκό Ίδρυμα ή/και Ερευνητικό Κέντρο

Τύποι και Μέγεθος Χρηματοδότησης/Υποστήριξης

Κύρια μορφή ενίσχυσης: Φορολογική έκπτωση (φοροαπαλλαγή).

Ποσά: Η έκπτωση υπολογίζεται ως ποσοστό επί των επιλέξιμων δαπανών (200–315% ανάλογα με τον φορέα/είδος συνεργασίας). Ενδεικτικά: Μια ΜμΕ που δαπανά €100.000 σε συνεργατικό έργο Ε&Α, εκπίπτει φορολογικά €250.000 από τα ακαθάριστα έσοδά της, μειώνοντας δραστικά τον φόρο εισοδήματος και βελτιώνοντας τις ταμειακές ροές της.

Διάρκεια και χρονικά όρια

Για κάθε φορολογικό έτος που πραγματοποιούνται δαπάνες.

Διαδικασία Συμμετοχής

Βήματα: Υποβολή αιτήματος πιστοποίησης στη ΓΓΕΚ μετά το τέλος της χρήσης και πριν την προθεσμία φορολογικής δήλωσης.

Απαιτούμενα: Υποβολή αναλυτικών στοιχείων δαπανών & εκθέσεως ελέγχου ορκωτού λογιστή για ποσά >60.000 ευρώ.

Καταληκτική ημερομηνία: Μέχρι την προθεσμία υποβολής φορολογικής δήλωσης κάθε έτους.

Κριτήρια Αξιολόγησης

Κάθε αίτημα αξιολογείται με βάση το αν οι δαπάνες σχετίζονται με επιστημονική και τεχνολογική έρευνα κατά τα θεσμοθετημένα κριτήρια. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην καινοτομία του έργου, στη δυνατότητα αξιοποίησης και εμπορικής εκμετάλλευσης, στη δημιουργία διεθνών συνεργασιών και στη διάχυση των αποτελεσμάτων στην αγορά. Συνεκτιμώνται επιπλέον οι συνέργειες με ερευνητικούς φορείς και το μέγεθος των δαπανών ως δείκτης ενεργής συμμετοχής στην έρευνα.

Συγκεκριμένα:

- Οι δαπάνες πρέπει να πληρούν τα κριτήρια επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας.
- Βασικά κριτήρια: Καινοτομία, δυνατότητα αγοράς/διάχυσης, συνέργειες με ερευνητικούς φορείς, διεθνής προβολή, μέγεθος δαπανών

Χρήσιμες Πληροφορίες & Υποστήριξη

- Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας: <https://gsri.gov.gr/>
- Φοροαπαλλαγές: <https://gsri.gov.gr/protovoulies-draseis/pistopoiisi-dapanon-et-erevna-ton-epicheiriseon/>

Συμβουλές & Παραδείγματα Καλής Πρακτικής

Διασφαλίστε ότι όλες οι δαπάνες καταγράφονται και ταξινομούνται σωστά στα λογιστικά βιβλία, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τα λογιστικά πρότυπα και τους κανόνες του εκάστοτε προγράμματος χρηματοδότησης. Δώστε ιδιαίτερη προσοχή στο να υπάρχει πλήρης και καθαρή τεκμηρίωση για κάθε δαπάνη (π.χ. τιμολόγια, συμβάσεις, αποδείξεις παροχής υπηρεσιών, δελτία αποστολής, αναλυτικές αναφορές εργασιών), ώστε να μπορεί ανά πάσα στιγμή να ελεγχθεί και να επαληθευτεί η νομιμότητα και η επιλεξιμότητά της.

Ενδεχόμενη ανάθεση ελέγχου σε πιστοποιημένο λογιστή για τη διασφάλιση της ταξινόμησης και τεκμηρίωσης, ίσως θα πρέπει να αξιολογηθεί. Ένας έμπειρος επαγγελματίας μπορεί να συμβάλει τόσο στη σωστή ταξινόμηση και τεκμηρίωση των δαπανών, όσο και στην έγκαιρη αναγνώριση τυχόν λαθών ή παραλείψεων που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε περικοπές φοροαπαλλαγής, ιδιαίτερα όταν ο φορέας έχει δραστηριότητα και σε άλλα ευρωπαϊκά ή/και εθνικά έργα E&A (επιμερισμός δαπανών ανά έργο).

Αναπτυξιακός Νόμος 2026: Καθεστώς ενίσχυσης για την Αμυντική Βιομηχανία

Τι είναι το εργαλείο

Ο Αναπτυξιακός Νόμος αποτελεί διαχρονικά το βασικό αναπτυξιακό και επενδυτικό εργαλείο της χώρας, καθώς από τους νόμους 3299/2004, 3908/2011 και 4399/2016, ν. 4887/2022 έως τον ισχύοντα (υπό ψήφιση εντός του 2026) στοχεύει στην προώθηση της οικονομικής και περιφερειακής ανάπτυξης μέσω καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων σε ιδιωτικές επενδύσεις.

Το νέο ειδικό καθεστώς για την αμυντική βιομηχανία εντάσσεται σε αυτή τη λογική ως στοχευμένο εργαλείο ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων διπλής/διττής χρήσης σε στρατηγικούς τομείς άμυνας, οχημάτων και αεροσκαφών, με συνολικό προϋπολογισμό 150 εκατ. ευρώ και βασικό κίνητρο την προσαυξημένη φορολογική υπερέκπτωση των επιλέξιμων δαπανών. Με τον τρόπο αυτό, ο Αναπτυξιακός Νόμος αποκτά πιο έντονο στρατηγικό χαρακτήρα, ευθυγραμμιζόμενος με τις ευρωπαϊκές κατευθύνσεις για ενίσχυση της αμυντικής αυτάρκειας, της εγχώριας παραγωγής κρίσιμου εξοπλισμού και της συμμετοχής ελληνικών επιχειρήσεων στις διεθνείς αλυσίδες αξίας του αμυντικού τομέα.

Τι Χρηματοδοτεί/Υποστηρίζει

- Επενδυτικά σχέδια στους τομείς:
 - κατασκευή όπλων και πυρομαχικών,
 - μηχανοκίνητων οχημάτων,
 - ηλεκτρικού/ηλεκτρονικού εξοπλισμού και άλλων μερών οχημάτων,
 - αεροσκαφών και συναφών μηχανημάτων,
 - στρατιωτικών οχημάτων μάχης.
- Σχέδια που αποτελούν αρχική επένδυση:
 - δημιουργία νέας εγκατάστασης,
 - επέκταση δυναμικότητας,

- διαφοροποίηση παραγωγής σε νέα προϊόντα/υπηρεσίες, ή θεμελιώδης αλλαγή της παραγωγικής διαδικασίας.

Επιλέξιμες δαπάνες

- Κτίρια, επέκταση/εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου.
- Νέος μηχανολογικός εξοπλισμός, τεχνικές εγκαταστάσεις, μέσα μεταφοράς εντός μονάδας, χρηματοδοτική μίσθωση νέου εξοπλισμού.
- Μεταφορά τεχνολογίας (IP, άδειες, πατέντες, τεχνογνωσία), συστήματα ποιότητας, πιστοποιήσεις, λογισμικό και ERP.
- Μισθολογικό κόστος νέων θέσεων εργασίας για έως δύο έτη ανά θέση.

Σημειώνεται ότι δεν είναι επιλέξιμη η παραγωγή στρατιωτικού υλικού που απαγορεύεται από το διεθνές δίκαιο.

Δικαιούχοι

Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους προαναφερόμενους κλάδους της αμυντικής βιομηχανίας και συναφών οχημάτων/αεροσκαφών. Μπορούν να συμμετέχουν μεμονωμένες, συνδεδεμένες ή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, με ανώτατα όρια ενίσχυσης ανά επιχείρηση και ανά όμιλο. Βασική προϋπόθεση αποτελεί το επενδυτικό σχέδιο να αποτελεί αρχική επένδυση και να μην έχει ξεκινήσει η υλοποίησή του πριν την υποβολή.

Τύποι και Μέγεθος Χρηματοδότησης/Υποστήριξης

Βασικός τύπος ενίσχυσης: φορολογική υπερέκπτωση επιλέξιμων δαπανών προσαυξημένη κατά 100% (διπλάσια έκπτωση των επιλέξιμων δαπανών από τα ακαθάριστα έσοδα).

Συμπληρωματικός τύπος: ταχεία αδειοδότηση, σύμφωνα με το άρθρο 9 ν. 4887/2022.

Μέγιστη ένταση ενίσχυσης έως 75% των επιλέξιμων δαπανών, ανάλογα με μέγεθος επιχείρησης και περιοχή (Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων).

Ανώτατα ποσά

- Ανά επιχείρηση και ανά έργο: έως 20 εκατ. ευρώ, με σεβασμό στα όρια του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (ΓΑΚ).

- Συνολικά για συνδεδεμένες/συνεργαζόμενες επιχειρήσεις: έως 50 εκατ. ευρώ.

Διάρκεια και χρονικά όρια

Έναρξη εργασιών των ενταγμένων επενδυτικών σχεδίων: υποχρεωτικά εντός των ετών 2026, 2027 ή 2028.

Διαδικασία Συμμετοχής

Υποβολή επενδυτικού σχεδίου στο πληροφοριακό σύστημα του Αναπτυξιακού Νόμου, με πλήρη τεκμηρίωση αρχικής επένδυσης, επιλέξιμων δαπανών και χρηματοδοτικού σχήματος.

- Η ενίσχυση παρέχεται κατόπιν αίτησης του δικαιούχου και μετά από διαδικασία ελέγχου και πιστοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.
- Η έναρξη αξιοποίησης της φορολογικής υπερέκπτωσης θεμελιώνεται μετά την πιστοποίηση υλοποίησης του 50% ή 65% του κόστους του επενδυτικού σχεδίου από το αρμόδιο όργανο, με απόφαση εντός 4 μηνών από τη βεβαίωση πληρότητας της έκθεσης ελέγχου ή της ημερομηνίας υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων από τον φορέα.

Κριτήρια Αξιολόγησης

Σημειώνεται ότι εφαρμόζεται συγκριτική αξιολόγηση μεταξύ των επενδυτικών σχεδίων των καθεστώτων του Αναπτυξιακού Νόμου. Σταθμίζονται συνήθως τα ακόλουθα: συμβολή σε απασχόληση, τεχνολογική/καινοτομική αναβάθμιση, εξωστρέφεια, περιφερειακή ανάπτυξη, οικονομική βιωσιμότητα και ωριμότητα επένδυσης (με βάση τη γενική πρακτική των καθεστώτων). Στην πράξη, κρίσιμη είναι η τεκμηρίωση του διττού χαρακτήρα χρήσης, της ενσωμάτωσης τεχνολογίας και της συνάφειας με το ελληνικό αμυντικό οικοσύστημα.

Χρήσιμες Πληροφορίες & Υποστήριξη

Ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός για την αμυντική βιομηχανία μέσω του Αναπτυξιακού Νόμου ανέρχεται σε 150 εκατ. ευρώ. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αξιοποιήσουν φόρμα δωρεάν ελέγχου επιλεξιμότητας και συμβουλευτικές υπηρεσίες για τον σχεδιασμό και την υποβολή του επενδυτικού σχεδίου. Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται στη χαρτογράφηση του ΚΑΔ, της περιοχής επένδυσης (ΧΠΕ) και της συμβατότητας με τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων (ΓΑΚ).

- Υπουργείο Ανάπτυξης: <https://www.mindev.gov.gr/>
- Γενική Γραμματεία: <https://gsri.gov.gr/>

Συμβουλές & Παραδείγματα Καλής Πρακτικής

Συμβουλές

- Διασφαλίστε ότι το έργο είναι αυστηρά "αρχική επένδυση" και δεν έχετε ξεκινήσει/υλοποιήσει οποιαδήποτε πρόωρη δαπάνη η οποία μπορεί να οδηγήσει σε μη επιλεξιμότητα.
- Δομήστε τη σχεδιαζόμενη επένδυση με τρόπο που να συνδυάζει υλικές υποδομές (εξοπλισμός, κτίρια) με διαστάσεις μεταφοράς τεχνολογίας, πιστοποιήσεις και ανάπτυξη εξειδικευμένου προσωπικού.
- Εντάξτε ξεκάθαρα τον διττό χαρακτήρα (π.χ. οχήματα, συστήματα αισθητήρων, ηλεκτρονικά) ώστε να ενισχύεται η τεκμηρίωση στρατηγικού ρόλου στο οικοσύστημα άμυνας.
- Προετοιμάστε συγκροτημένο επιχειρηματικό σχέδιο που να περιέχει σενάρια εξαγωγών, συμπράξεις με ξένους οίκους και διασύνδεση με ευρωπαϊκά προγράμματα (EDF, Horizon) για να ενισχύσετε τη βαθμολογία.

Παραδείγματα καλής πρακτικής (ενδεικτικά σενάρια)

- Επιχείρηση κατασκευής μηχανοκίνητων οχημάτων που επενδύει σε νέα γραμμή παραγωγής θωρακισμένων οχημάτων διττής χρήσης, με συνδυασμό νέου εξοπλισμού, πιστοποιήσεων και συστημάτων ποιότητας.
- Βιομηχανία ηλεκτρονικών που υλοποιεί επένδυση για ανάπτυξη και παραγωγή αισθητήρων και ηλεκτρονικών συστημάτων (avionics) για αεροσκάφη, με ισχυρή τη διάσταση της μεταφοράς τεχνολογίας και των συνεργασιών με ερευνητικά κέντρα.
- Εταιρεία που εστιάζει στην παραγωγή εξαρτημάτων διττής χρήσης (π.χ. μέρη οχημάτων) μέσω εκσυγχρονισμού γραμμής παραγωγής, νέων πιστοποιήσεων και πρόσληψης εξειδικευμένου προσωπικού.

Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic (DIANA)

Τι είναι το εργαλείο

Ο Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic (DIANA) είναι ο επιταχυντής καινοτομίας του NATO, ο οποίος στηρίζει επιχειρήσεις με καινοτόμες τεχνολογίες διττής χρήσης, επιταχύνοντας τόσο την εμπορική αξιοποίησή τους όσο και την υιοθέτησή τους από τελικούς χρήστες, μέσω υπηρεσιών όπως συμβουλευτικές υπηρεσίες, επιχορηγήσεις και πρόσβαση σε εξειδικευμένα κέντρα δοκιμών (test centers)

Συνολικά, ο DIANA αποτελεί ιδιαίτερα ελκυστική επιλογή για εταιρείες που αναπτύσσουν τεχνολογίες διττής χρήσης, όχι μόνο χάρη στην άμεση οικονομική και τεχνική υποστήριξη που προσφέρει, αλλά και λόγω της σημαντικής προστιθέμενης αξίας που απορρέει από τη συμμετοχή σε ένα εξαιρετικά ανταγωνιστικό πρόγραμμα, το οποίο ενισχύει ουσιαστικά τη προβολή των εταιρειών και την εμπιστοσύνη των τελικών χρηστών στις λύσεις τους.

Ενδεικτικά, κατά τη διάρκεια της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα, οι εταιρείες έχουν καταγράψει αύξηση πωλήσεων της τάξης του 23% προς χρήστες του αμυντικού τομέα και 73% προς χρήστες άλλων κλάδων, στοιχείο που αναδεικνύει τον ισχυρό πολλαπλασιαστικό αντίκτυπο του DIANA.

Η ολοκλήρωση της δομής του DIANA επήλθε με την υιοθέτηση του Κανονισμού (Rapid Adoption Service - RAS). Ο κανονισμός αυτός είναι στρατηγικής σημασίας για τις ελληνικές ΜμΕ, καθώς δημιουργεί τη "γέφυρα" μεταξύ του εργαστηρίου και της παραγωγής. Πιο συγκεκριμένα, το RAS θεσμοθετεί τους βραχίονες "Agile Adaptation" (Ευέλικτη Προσαρμογή) και "Rapid Procurement" (Ταχεία Προμήθεια).

Όταν μια εταιρεία ολοκληρώσει επιτυχώς τη Φάση I ή II (βλ. ακολούθως) του προγράμματος επιτάχυνσης και επιδείξει ένα λειτουργικό Πρωτότυπο (prototype), το Υπουργείο Άμυνας ενός συμμαχικού κράτους μπορεί να ενεργοποιήσει το RAS. Μέσω αυτού, το κράτος δύναται να αναθέσει απευθείας "Συμβόλαια Συνέχειας" (Prototype Follow-On Contracts) για περαιτέρω ανάπτυξη ή ακόμη και συμβόλαια απευθείας αγοράς (Production Follow-On Contracts) χωρίς νέα διαγωνιστική διαδικασία (single-source procurement), μειώνοντας δραστικά τον γραφειοκρατικό χρόνο υιοθέτησης της τεχνολογίας.

Τι Χρηματοδοτεί/Υποστηρίζει

Χρηματοδοτείται η ανάπτυξη λύσεων διττής χρήσης στο πλαίσιο θεματικών προκλήσεων που ορίζονται από τις χώρες της Συμμαχίας (π.χ. αισθητήρες, ενέργεια, αυτόνομα συστήματα, κυβερνοασφάλεια). Παράλληλα, υποστηρίζονται δραστηριότητες ωρίμανσης προϊόντων ή τεχνολογιών, όπως η ανάπτυξη και δοκιμή πρωτοτύπων, καθώς και η επικύρωσή τους σε εξειδικευμένες υποδομές δοκιμών του δικτύου DIANA.

Δικαιούχοι

Δικαίωμα υποβολής έχουν εταιρείες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες βρίσκονται σε χώρες-μέλη του NATO και των οποίων η ιδιοκτησία ανήκει κατά πλειοψηφία σε άτομα τα οποία προέρχονται από χώρες μέλη της Συμμαχίας.

Για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα απαιτείται η απόκτηση ενός αποκλειστικού αριθμού (unique identifier) που αναγνωρίζεται από τις αμερικανικές αρχές (DUNS number ή US Unique Entity ID number). Επίσης, επισημαίνεται ότι, αν και δεν αποτελεί τυπική προϋπόθεση συμμετοχής, ο DIANA δίνει ιδιαίτερη έμφαση σε νεοφυείς επιχειρήσεις και ΜμΕ, στο πλαίσιο της στρατηγικής του για την ενίσχυση της αμυντικής καινοτομίας και της τεχνολογικής βάσης της Νατοϊκής Συμμαχίας.

Τύποι και Μέγεθος Χρηματοδότησης/Υποστήριξης

Κάθε χρόνο, ο DIANA προκηρύσσει ανοιχτό διαγωνισμό για τη συμμετοχή στο Πρόγραμμα Επιτάχυνσης, το οποίο απευθύνεται σε επιχειρήσεις από χώρες-μέλη της Συμμαχίας. Το Πρόγραμμα υλοποιείται σε δύο Φάσεις (Φάση I και II) και εφαρμόζεται μέσω τοπικών επιταχυντών (accelerators).

Στην Ελλάδα, το Πρόγραμμα Επιτάχυνσης υλοποιείται από το Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών (ΕΚΕΦΕ) «Δημόκριτος», με την υποστήριξη του ΕΛΚΑΚ και του ΥΠΕΘΑ.

Στην πρώτη φάση του Προγράμματος, διάρκειας έξι (6) μηνών, οι εταιρείες λαμβάνουν επιχορήγηση ύψους 100.000 ευρώ για την ανάπτυξη της τεχνολογικής τους λύσης και τη συμμετοχή τους στις δράσεις του DIANA. Παράλληλα, συμμετέχουν σε εξειδικευμένα εργαστήρια και διαλέξεις με στόχο την εις βάθος κατανόηση του αμυντικού τομέα και των ιδιαίτερων απαιτήσεών του.

Οι εταιρείες υποστηρίζονται από συμβούλους και μέντορες σε θέματα επιχειρηματικής ανάπτυξης, τεχνολογικής ωρίμανσης και προσαρμογής των λύσεων στις επιχειρησιακές

ανάγκες των τελικών χρηστών στον χώρο της άμυνας. Επιπλέον, συμμετέχουν σε στοχευμένες δράσεις δικτύωσης, με σκοπό την παρουσίαση των τεχνολογιών τους σε τελικούς χρήστες και επενδυτές.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η πρόσβαση που παρέχει το Πρόγραμμα σε κέντρα δοκιμών, καθώς και σε OPEX (operational experimentation), δηλαδή συμμετοχή στις επιχειρησιακές ασκήσεις χωρών-μελών του NATO, προσφέροντας έτσι τη δυνατότητα πιλοτικής εφαρμογής και αξιολόγησης των τεχνολογιών από πραγματικούς τελικούς χρήστες και υπό πραγματικές επιχειρησιακές συνθήκες. Στην Ελλάδα, το ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος» διαδραματίζει διττό ρόλο, καθώς λειτουργεί τόσο ως επιταχυντής (accelerator site), όσο και ως κέντρο δοκιμών του DIANA, ενώ το ελληνικό δίκτυο των κέντρων δοκιμών απαρτίζεται επιπλέον από το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ) και το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ).

Οι εταιρείες που θα επιλεγούν για τη δεύτερη φάση του Προγράμματος, διάρκειας επίσης έξι (6) μηνών, θα λάβουν επιπλέον χρηματοδότηση ύψους 300.000 ευρώ, καθώς και εξειδικευμένη υποστήριξη σε θέματα χρηματοδότησης, εμπορικής αξιοποίησης και υιοθέτησης των λύσεων από τελικούς χρήστες.

Διάρκεια και χρονικά όρια

Κάθε κύκλος επιτάχυνσης διαρκεί συνήθως γύρω στους 6 μήνες, με δυνατότητα συνέχισης σε επόμενο στάδιο για όσους πετύχουν τα ορόσημα. Οι προσκλήσεις (challenges) έχουν συγκεκριμένες προθεσμίες υποβολής και χρονικά πλαίσια υλοποίησης που ανακοινώνονται εκ των προτέρων στη σχετική ιστοσελίδα.

Διαδικασία Συμμετοχής

Η συμμετοχή στο Πρόγραμμα πραγματοποιείται μέσω ανοιχτού διαγωνισμού, ο οποίος προκηρύσσεται σε ετήσια βάση, συνήθως κατά τη θερινή περίοδο, και καθορίζει τις θεματικές περιοχές ενδιαφέροντος (Challenge Programmes) καθώς και την καταληκτική ημερομηνία υποβολής.

Οι ενδιαφερόμενες εταιρείες καλούνται να υποβάλουν μονοσέλιδη τεχνική περιγραφή της προτεινόμενης τεχνολογικής λύσης τους και να συμπληρώσουν τη σχετική ηλεκτρονική φόρμα υποβολής.

Για την υποστήριξη και καθοδήγηση των υποψηφίων, παρέχονται αναλυτικές οδηγίες διαδικτυακά, ενώ κατά τη διάρκεια της περιόδου υποβολών διοργανώνεται και διαδικτυακό ενημερωτικό σεμινάριο (webinar).

Η υποβολή των προτάσεων πραγματοποιείται μέσω ειδικής διαδικτυακής πλατφόρμας, στην οποία κάθε εταιρεία οφείλει να δημιουργήσει λογαριασμό. Οι αναλυτικοί όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής στο Πρόγραμμα είναι διαθέσιμοι εντός της πλατφόρμας.

Κριτήρια Αξιολόγησης

Όλες οι υποβληθείσες προτάσεις αξιολογούνται από επιτροπές αξιολόγησης που συγκροτούνται από στελέχη του DIANA, τεχνικούς εμπειρογνώμονες, τελικούς χρήστες, καθώς και επενδυτές, διασφαλίζοντας μια πολυδιάστατη και ισορροπημένη αξιολόγηση.

Η διαδικασία αξιολόγησης πραγματοποιείται σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο, οι επιτροπές αξιολογούν τις γραπτές προτάσεις και επιλέγουν εκείνες που συγκεντρώνουν την υψηλότερη βαθμολογία. Στο δεύτερο στάδιο, οι προεπιλεγείσες εταιρείες καλούνται να παρουσιάσουν τις τεχνολογικές τους λύσεις στο πλαίσιο διαδικτυακών συνεντεύξεων, βάσει των οποίων γίνεται η τελική επιλογή των εταιρειών που θα συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα.

Η αξιολόγηση των τεχνολογικών λύσεων βασίζεται στα ακόλουθα βασικά κριτήρια:

- α)** Τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως το επίπεδο τεχνολογικής ωριμότητας (TRL), ο βαθμός καινοτομίας και η δυνατότητα υλοποίησης της λύσης,
- β)** Συνάφεια και εφαρμογές στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας,
- γ)** Προοπτικές εμπορικής αξιοποίησης και βιωσιμότητας,
- δ)** Αναμενόμενο αντίκτυπο από την εφαρμογή της λύσης, και
- ε)** Σχεδιασμό αξιοποίησης της χρηματοδότησης και κατανομή των πόρων.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια του προγράμματος DIANA, οι εταιρείες δεν αξιολογούνται πλέον μόνο με το παραδοσιακό επίπεδο τεχνολογικής ωριμότητας (TRL). Σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες οδηγίες, έχει εισαχθεί ένα πολυδιάστατο μοντέλο αξιολόγησης (Dual-Use Readiness Model), το οποίο αποτελεί σημείο αναφοράς για τη χρηματοδότηση και εξετάζει τις ακόλουθες διαστάσεις:

- **Commercial Funding Readiness Level (CFRL - Ετοιμότητα Εμπορικής Χρηματοδότησης):** Καταγράφει την ικανότητα της εταιρείας να αντλεί ιδιωτικά κεφάλαια. Εκτείνεται από το CFRL 1 (Bootstrapping / Pre-seed) έως το CFRL 9 (Κλιμάκωση και έξοδος / Strategic investment).

- **Commercial Customer Readiness Level (CCRL - Ετοιμότητα Εμπορικών Πελατών):** Αξιολογεί την εμπορική διείσδυση, από τις αρχικές δοκιμές (CCRL 3) έως τις μαζικές και κλιμακούμενες πωλήσεις σε ιδιώτες (CCRL 9).
- **Mission Funding Readiness Level (MFRL - Ετοιμότητα Αμυντικής Χρηματοδότησης):** Δείχνει την ωριμότητα άντλησης πόρων από αμυντικά ταμεία. Ξεκινά από μικρές επιχορηγήσεις R&D (MFRL 2) και φτάνει έως τα πολυετή συμβόλαια παραγωγής ενταγμένα στον εθνικό αμυντικό προϋπολογισμό (MFRL 9).
- **Mission Customer Readiness Level (MCRL - Ετοιμότητα Αμυντικών Πελατών/Χρηστών):** Καταγράφει την επιχειρησιακή υιοθέτηση από τον στρατό. Εκτείνεται από την αρχική επίγνωση των δυνατοτήτων της λύσης από στελέχη (MCRL 1), στις επίσημες αξιολογήσεις/ασκήσεις (MCRL 7), έως την πλήρη θεσμική ενσωμάτωση της τεχνολογίας στο στρατιωτικό δόγμα και τον ευρύ εξοπλισμό των μονάδων (MCRL 9).

Η κατανόηση του πλέγματος (TRL, CFRL, MFRL, CCRL, MCRL) είναι κρίσιμη για κάθε ελληνική επιχείρηση που επιδιώκει χρηματοδότηση: αποδεικνύει ότι μια τεχνολογία μπορεί να επιβιώσει εμπορικά, εξυπηρετώντας παράλληλα -όταν παραστεί ανάγκη- την εθνική και συμμαχική άμυνα.

Χρήσιμες Πληροφορίες & Υποστήριξη

Η επίσημη ιστοσελίδα του Προγράμματος (<https://www.diana.nato.int/>) παρέχει αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τους στόχους, τη δομή και τα βασικά χαρακτηριστικά του Προγράμματος Επιτάχυνσης, καθώς και καθοδήγηση για επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν.

Επιπλέον, πληροφορίες και υποστήριξη παρέχονται από τους επιταχυντές και τους συνεργαζόμενους φορείς του DIANA σε κάθε χώρα.

Στην Ελλάδα, πληροφορίες για τον ελληνικό επιταχυντή είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος» (<https://innovation.demokritos.gr/accelerator/>).

Για περισσότερες πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με τη Βαρβάρα Βασιλάκη, Υπεύθυνη Προγράμματος / Site Lead του ελληνικού επιταχυντή, ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος», Τμήμα Καινοτομίας, v.vasilaki@central.demokritos.gr, innovationaccelerator@central.demokritos.gr.

NATO Innovation Fund (NIF)

Τι είναι το εργαλείο;

Το NATO Innovation Fund (NIF) αποτελεί το πρώτο πολυεθνικό ταμείο επιχειρηματικών κεφαλαίων (Venture Capital Fund) στον κόσμο, συνολικού προϋπολογισμού 1 δισεκατομμυρίου ευρώ, το οποίο υποστηρίζεται αποκλειστικά από 24 κράτη-μέλη της Συμμαχίας, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας. Το NIF διαφέρει δομικά από όλα τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά και νατοϊκά εργαλεία, καθώς δεν παρέχει επιχορηγήσεις (grants). Αντιθέτως, λειτουργεί με όρους ιδιωτικής αγοράς, παρέχοντας επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου (equity) σε νεοφυείς επιχειρήσεις. Στόχος του είναι η ενίσχυση του οικοσυστήματος καινοτομίας, επενδύοντας σε εταιρείες που αναπτύσσουν τεχνολογίες υψηλής επιστημονικής πολυπλοκότητας (deep-tech) και διττής χρήσης, οι οποίες είναι ικανές να ενισχύσουν την άμυνα, την ασφάλεια και την ανθεκτικότητα του NATO.

Τι Χρηματοδοτεί/Υποστηρίζει

Το Ταμείο επενδύει σε αναδυόμενες και ανατρεπτικές τεχνολογίες (Emerging and Disruptive Technologies, EDTs). Στους τομείς ενδιαφέροντος περιλαμβάνονται η ΤΝ, οι κβαντικές τεχνολογίες, τα αυτόνομα συστήματα, η αεροδιαστημική τεχνολογία, τα προηγμένα υλικά, η βιοτεχνολογία και οι τεχνολογίες επικοινωνιών. Πέραν των απευθείας επενδύσεων σε εταιρείες, το NIF λειτουργεί στρατηγικά και ως «Ταμείο Ταμείων» (Fund of Funds). Επενδύει δηλαδή έμμεσα, τοποθετώντας κεφάλαια σε άλλα τοπικά ή περιφερειακά Funds επιχειρηματικών κεφαλαίων τα οποία διαθέτουν εξειδικευμένη γνώση (expertise) στις τοπικές αγορές και ευθυγραμμίζονται με τους στόχους της Συμμαχίας.

Δικαιούχοι

Κύριοι δικαιούχοι είναι οι νεοφυείς και αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις (scale-ups) υψηλής επιστημονικής πολυπλοκότητας και διττής χρήσης, οι οποίες έχουν την έδρα τους ή σημαντική επιχειρηματική δραστηριότητα σε ένα από τα 24 συμμετέχοντα κράτη (συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας). Το Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας (ΕΛΚΑΚ) λειτουργεί ως ο επίσημος εθνικός εκπρόσωπος και συνδετικός κρίκος της Ελλάδας με το NIF. Δικαιούχοι (ως ενδιάμεσοι φορείς) αποτελούν επίσης ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων (VCs) της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Τύποι και Μέγεθος Χρηματοδότησης/Υποστήριξης

Η στήριξη παρέχεται αποκλειστικά με τη μορφή απόκτησης μετοχικού κεφαλαίου. Το NIF στοχεύει να λειτουργεί ως κύριος επενδυτής (Lead Investor) στους αρχικούς γύρους χρηματοδότησης (Seed, Series A), επενδύοντας ποσά που μπορούν να φτάσουν έως και τα 15 εκατομμύρια ευρώ ανά εταιρεία, διατηρώντας παράλληλα σημαντικά αποθεματικά για συμμετοχή σε μεταγενέστερους γύρους (follow-on rounds). Το μεγαλύτερο, ωστόσο, πλεονέκτημα του NIF δεν είναι τα κεφάλαια, αλλά το δίκτυό του. Παρέχει στις χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις μοναδική πρόσβαση σε δυνατότητα σύναψης συμβολαίων για δημόσιες προμήθειες μεταξύ 24 κρατών, διασύνδεση με περισσότερα από 90 επισήμως διαπιστευμένα δοκιμαστικά κέντρα του NATO και άμεση επαφή με ένα δίκτυο 6.000 επιστημόνων της Συμμαχίας.

Διάρκεια και χρονικά όρια

Το NIF έχει μακροπρόθεσμο ορίζοντα επένδυσης (έως 15 έτη). Αυτή η "υπομονετική" προσέγγιση κεφαλαίου (patient capital) είναι απολύτως απαραίτητη για τις τεχνολογίες υψηλής επιστημονικής πολυπλοκότητας, οι οποίες απαιτούν μακρούς κύκλους έρευνας, πιστοποίησης και υιοθέτησης από τα εθνικά Υπουργεία Άμυνας πριν καταστούν εμπορικά κερδοφόρες.

Διαδικασία Συμμετοχής

Σε αντίθεση με το EDF ή τον Αναπτυξιακό Νόμο, στο NIF δεν υπάρχουν "ανοιχτές προσκλήσεις" (open calls) με καταληκτικές ημερομηνίες. Η προσέγγιση γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους μέσω δικτύωσης, συστάσεων από εθνικούς κόμβους (όπως το ΕΛΚΑΚ) και απευθείας υποβολής (pitching) στην ομάδα διαχείρισης του NIF. Το ΕΛΚΑΚ παρέχει συμβουλευτική και mentoring (για θέματα που αφορούν στην είσοδο στην αγορά της άμυνας, την ανάλυση και προσδιορισμό της τεχνολογικής διττότητας) προετοιμάζοντας τις ελληνικές εταιρείες για την προσέγγιση του NIF. Επιπλέον, το NIF συνεργάζεται στενά με τον επιταχυντή DIANA (βλ. ανωτέρω), εξετάζοντας κατά προτεραιότητα τη δυνατότητα επένδυσης σε εταιρείες που διακρίνονται και αποφοιτούν επιτυχώς από τα Challenge Programmes του DIANA.

Κριτήρια Αξιολόγησης

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται σύμφωνα με κριτήρια της αγοράς που εφαρμόζουν τα ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων και αφορούν την εμπορική βιωσιμότητα, την στελέχωση και ομάδα, το μέγεθος της αγοράς. Πέραν του τεχνολογικού πλεονεκτήματος, εξετάζεται ο διττός χαρακτήρας του προϊόντος: πώς δηλαδή η εταιρεία μπορεί να εξασφαλίσει αρχικά έσοδα από εμπορικούς (civilian) πελάτες, ενόσω παράλληλα πιστοποιεί την τεχνολογία της για ενσωμάτωση στις αμυντικές εφοδιαστικές αλυσίδες. Αξιολογείται επίσης το κατά πόσο η τεχνολογία καλύπτει κρίσιμα επιχειρησιακά κενά του NATO (Capability Targets).

Χρήσιμες Πληροφορίες & Υποστήριξη

- Επίσημος ιστότοπος NATO Innovation Fund: <https://www.nif.fund/>
- Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας, <https://www.elkak.gr/>

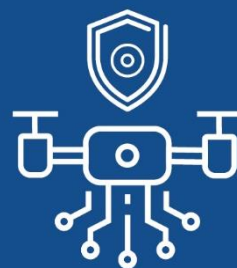

Συμβουλές & Παραδείγματα Καλής Πρακτικής

Οι ελληνικές νεοφυείς και υπό κλιμάκωση επιχειρήσεις οφείλουν να κατανοήσουν ότι το NIF αναζητά εταιρείες με δυνατότητα παγκόσμιας κλιμάκωσης, όχι απλούς υπεργολάβους. Ένα επιχειρηματικό σχέδιο πρέπει να τεκμηριώνει πώς η τεχνολογία (π.χ. ένας αλγόριθμος κρυπτογραφίας ή ένα νέο κράμα μετάλλου) λύνει ένα πραγματικό πρόβλημα της εμπορικής βιομηχανίας (π.χ. ασφαλείς τραπεζικές συναλλαγές, ελαφρύτερα εξαρτήματα αυτοκινήτων), ενώ ταυτόχρονα διαθέτει ξεκάθαρη και εφαρμόσιμη χρησιμότητα (spin-in) σε στρατιωτικά συστήματα τηλεπικοινωνιών ή θωράκισης. Η συνεργασία με το ΕΛΚΑΚ και τον Ελληνικό Κόμβο του DIANA (ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος») αποτελεί το ασφαλέστερο πρώτο βήμα.

Οδηγός χρηματοδότησης για τις ελληνικές
επιχειρήσεις στον χώρο της άμυνας

ΕΘΝΙΚΑ - ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ - ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ &
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ